

Protokół

1. posiedzenia I. sesji X. peryodu Sejmu galicyjskiego

z dnia 5. grudnia 1913.

Początek o godzinie 11. minut 55 przed południem.

Przewodniczący: Marszałek krajowy
JE. Adam hr. Gołuchowski.

Obecnych posłów 154.

Ze strony Rządu: c. k. Namiestnik
JE. Witold Korytowski.

JE. c. k. Namiestnik zabiera głos i zawiadamia Izbę, że Najwyższem postanowieniem z dnia 14. maja 1913 raczył go Najjaśniejszy Pan powołać na stanowisko namiestnika, zaś Najwyższem postanowieniem z dnia 24. września 1913 raczył zamianować ponownie JE. Adama hr. Gołuchowskiego, posła z kurii większych posiadłości dawnego obwodu czortkowskiego, Marszałkiem Sejmu krajowego, a JE. księdza Konstantego Czechowicza, biskupa przemyskiego obrządku greckokatolickiego, zastępcą Marszałka krajowego w kierownictwie Sejmu.

Następnie wzywa c. k. Namiestnik Izbę do sprawdzenia wyboru JE. Adama hr. Gołuchowskiego, który Izba na podstawie referatu sprawozdawcy p. Onyszkiewicza uznaje za ważny przez akklamację.

JE. c. k. Namiestnik zaprasza Marszałka do złożenia przyrzeczenia poselskiego w miejsce przysięgi i objęcia przewodnictwa obrad.

Marszałek krajowy złożywszy przyrzeczenie, zajmuje krzesło przewodniczącego i oznajmiwszy, że Sejm galicyjski zwołany Najwyższym patentem z dnia 28. listopada b. r. na dzień 5. grudnia b. r. jest w komplecie i otwiera pierwsze posiedzenie pierwszej sesji dziesiątego peryodu Sejmu galicyjskiego.

Celem tymczasowego ukonstytuowania biura zaprasza Marszałek na prowizorycznych sekretarzy pp. Urbańskiego, Kasznicę, Rożankowskiego i Białego, wzywając ich do zajęcia miejsc.

Marszałek przemawia do Izby i kończy okrzykiem na cześć Najjaśniejszego Pana, który to okrzyk Izba trzykrotnie powtarza.

Z kolei przemawia JE. c. k. Namiestnik składając do łaski marszałkowskiej rządowy projekt reformy sejmowej ordynacji wyborczej i zawiadamiając Izbę, że komisarzem rządowym w Sejmie będzie nadal c. k. Wiceprezydent Namiestnictwa Stanisław Grodzicki.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie przedłożenia rządowego w sprawie reformy sejmowej ordynacji wyborczej postawi na porządku dziennym następnego posiedzenia.

Marszałek udziela głosu p. Leowi.

Przemawia p. Leo i wnosi, ażeby przedłożenie rządowe w sprawie reformy

sejmowej ordynacyi wyborczej uznać za sprawę nagłą i odesłać już na niniejszem posiedzeniu do mającej się wybrać komisji dla reformy wyborczej, a zarazem wnosi o wybranie tej komisji z 25 członków i 25 zastępców również na niniejszem posiedzeniu.

Marszałek podaje do poparcia powyższy wniosek p. Leo, który Izba popiera przez podniesienie rąk.

Wobec tego Marszałek udziela p. Leo głosu dla uzasadnienia nagłości przedłożenia rządowego.

P. Leo zrzeka się głosu, poczem Izba bez rozprawy uchwała nagłość przedłożenia rządowego, a w oddzielnem głosowaniu przekazanie przedłożenia rządowego mającej się wybrać komisji dla reformy wyborczej oraz wybór tej komisji z 25 członków i 25 zastępców.

Marszałek oznajmia, że wobec wyrażonego życzenia i wobec tego, że kancelarya sejmowa otrzymała już propozycje co do składu komisji dla reformy wyborczej, postawi wybór do tej komisji na porządku dziennym z końcem niniejszego posiedzenia.

Marszałek poświęca dłuższe wspomnienie pośmiertne śp. Stanisławowi Jędrzejowiczowi, posłowi z kuryi wielkich własności dawnego obwodu rzeszowskiego.

Izba oddaje hołd pamięci śp. Zmarłego przez powstanie.

Marszałek oznajmia, że udzielił ośmiodniowego urlopu p. Bobrzyńskiemu.

Izba uchwała bez rozprawy w oddzielnych głosowaniach udzielić p. Zaleskiemu urlopu na całą sesję, a p. Sali na 14 dni.

Marszałek oznajmia, że Izba przystępuje obecnie do porządku dziennego i wzywa p. Onyszkiewicza, ażeby zdał sprawę z ważności przeprowadzonych wyborów.

Marszałek udziela głosu p. Urbańskiemu.

Przemawia p. Urbański wnosząc pod względem formalnym, ażeby Izba uwolniła sprawozdawcę p. Onyszkiewicza od czytania sprawozdań Wydziału krajowego o wyborach posłów, natomiast ażeby sprawozdawca ograniczył się jedynie do podawania okręgu wyborczego, oraz wyniku wyboru, to jest nazwiska posła i ilości głosów.

Izba uchwała bez rozprawy ten wniosek.

Następuje pierwszy punkt porządku dziennego, którym jest:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu brzeżańskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Aleksandra Krzeczunowicza właściciela dóbr Bołszowce powiat Rohatyn, Mieczysława Onyszkiewicza właściciela dóbr Żółczów powiat Rohatyn, Franciszka Biesiadeckiego właściciela dóbr Firlejów, powiat Rohatyn, na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu brzeżańskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

2. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu czortkowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz nadmieniwszy, że wybór JE. Adama hr. Gółuchowskiego, Marszałka krajowego został już przez Izbę drogą akklamacyi uznany za ważny, wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Tadeusza Cieńskiego i Artura Zaremby Cieleckiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu wyborczego czortkowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

3. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze dwu posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu kołomyjskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Mikołaja Krzysztofowicza i Stefana br. Moysy Rosochackiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu kołomyjskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

4. Sprawozdanie Wydziału krajowego, o wyborze jednego posła na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu lwowskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór JE. P. Dawida Abrahamowicza na posła z kuryi większych posiadłości okręgu lwowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

5. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze sześciu posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu krakowskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór PP. JE. Wacława Zaleskiego, Dra Stefana Skrzyńskiego, Jana br. Götza Okocimskiego, JE. Antoniego hr. Wodzickiego, Dra Władysława Leopolda Jaworskiego i JE. Dra Michała Bobrzyńskiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu wyborczego krakowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

6. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze dwu posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu nowosądeckiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Dra Antonigo Marsa profesora Uniwersytetu we Lwowie i Dra Tadeusza Pilata, Radcy Dworu i zastępcy Marszałka krajowego we Lwowie na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu nowosądeckiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

7. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu przemyskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Dra Włodzimierza Kozłowskiego, JE. Stanisława hr. Stadnickiego i Aleksandra Dąbskiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu przemyskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

8. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze dwóch posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu rzeszowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz, nadmieniwszy, że p. Jędrzejowicz zmarł, wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Stanisława Jędrzejowicza, właściciela dóbr w Jasionce i Dra Stanisława Dąbskiego, właściciela dóbr Rudna wielka, na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu rzeszowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

9. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu samborskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Dra Aleksandra hr. Skarbka, Dra Stanisława Kaszniczy i Albina Rayskiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu samborskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

10. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu sanockiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Stanisława Nowosielskiego, Kazimierza Laskowskiego i Mieczysława Urbańskiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu sanockiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

11. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze dwóch posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu stanisławowskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Dra Józefa Milewskiego i Władysława hr. Dzieduszyckiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu stanisławowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

12. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze dwóch posłów na Sejm

krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu stryjskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Juliana Br. Brunckiego i Włodzimierza Barańskiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu stryjskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

13. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu tarnowskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Józefa Męcińskiego. Dr. Jana Hupki i Jana br. Konopki na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu tarnowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

14. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu tarnopolskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Michała Garapicha właściciela dóbr w Cebrowie, Ludwika hr. Koziebrodzkiego, zastępcy prezesa Rady powiatowej w Skąłacie, właściciela dóbr w Hlibowie i Władysława Serwatowskiego posła do Rady Państwa, Członka Rady powiatowej w Buczaczu, właściciela dóbr Jezierzany, na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu tarnopolskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

15. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu złoczowskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Okta-wa Sali, Dr. Stanisława Strońskiego i Oskara Schnella na posłów z kuryi więk-szych posiadłości okręgu złoczowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez roz-prawy.

Następuje :

16. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze trzech posłów na Sejm krajowy w ciele wyborczem wielkiej posiadłości okręgu żółkiewskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór PP. Pa-wła Ks. Sapięhy, JE. Andrzeja Ks. Lubo-mirskiego i Tadeusza Starzyńskiego na posłów z kuryi większych posiadłości okręgu żółkiewskiego uznać za ważny

Izba uchwała ten wniosek bez roz-prawy.

Następuje :

17. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Białej.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Karola Haempla, inżyniera i właściciela dóbr w Malcu, na posła z okręgu wyborczego miasta Białej uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez roz-prawy.

Następuje :

18. Sprawozdanie Wydziału krajowe-go o wyborze posła na Sejm krajowy

z kuryi gmin miejskich w okręgu wy-borczym miast Bochnia-Wadowice.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór Dra Fer-dynanda Maissa na posła z kuryi gmin miejskich w okręgu wyborczym miast Bochnia-Wadowice uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez roz-prawy.

Następuje :

19. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin miejskich w okręgu wy-borczym miasta Rrody.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór Dra To-biasza Aschkenasego, adwokata krajowe-go we Lwowie, na posła z kuryi gmin miejskich w okręgu wyborczym miasta Brody, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez roz-prawy.

Następuje :

20. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miast Brzeżany-Złoczów.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Stanisława Schätzla, na posła z okręgu wyborczego miast Brzeżany - Złoczów uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez roz-prawy.

Następuje :

21. Sprawozdanie Wydziału krajowe-go o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Drohobycza.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór Pana Dra Alfreda Halbana, profesora Uniwersyte-

tu we Lwowie i Posła do Rady Państwa, na posła z okręgu wyborczego miasta Drohobycza, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

22. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Jarosławia.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Władysława Jahla, na posła z okręgu wyborczego miasta Jarosławia, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

23. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miast Gorlice-Jasło.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Ludomiła Germana, em. Radcy Dworu, wiceprezydenta Izby posłów Rady Państwa, na posła z okręgu wyborczego miast Gorlice-Jasło, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

24. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Kołomyji.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Jana Kleskiego, na posła z okręgu wyborczego miasta Kołomyji, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

25. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze czterech posłów na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Krakowa.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. P. Dra Juliusza Leo, Dra Ernesta Bandrowskiego, Jana Kantego Federowicza i Konstantego Srokowskiego na posłów z okręgu wyborczego miasta Krakowa, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

26. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Przemyśla.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Franciszka Dolińskiego, na posła z kuryi miast z okręgu wyborczego miasta Przemyśla uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje ;

27. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Rzeszowa.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Stanisława Jabłońskiego, burmistrza miasta Rzeszowa, na posła z okręgu wyborczego miasta Rzeszowa, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

28. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm

krajowy z okręgu wyborczego miasta Sambora.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Czesława Wójcickiego c. k. Rady Sądu krajowego w Samborze, na posła z okręgu wyborczego miasta Sambora, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

29. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Nowy Sącz.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór J. E. Dr. Witolda Mora Korytowskiego, c. k. Namiestnika Galicyi, na posła z okręgu wyborczego miasta Nowy Sącz, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

30. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miast Sanok — Krosno.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Alfreda Zgórskiego, emer. Dyrektora Banku krajowego i Członka Izby Panów, na posła z okręgu wyborczego miast Sanok-Krosno, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

31. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Stanisławowa.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Leona Bilińskiego, na posła z kuryi miast z okręgu wyborczego miasta Stanisławowa uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

32. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze jednego posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Stryja.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Marcelego Misińskiego, na posła z okręgu wyborczego miasta Stryja, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

33. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z okręgu wyborczego miasta Tarnowa.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Tadeusza Tertila, na posła z kuryi miast z okręgu wyborczego miasta Tarnowa, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

34. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze na Sejm krajowy z kuryi gmin miejskich okręgu wyborczego miast Podgórze-Wieliczka.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Franciszka Maryewskiego, burmistrza miasta Podgórze, na posła z kuryi gmin miejskich okręgu wyborczego miast Podgórze-Wieliczka, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

35. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z Izby handlowej i przemysłowej w Brodach.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Stanisława Rittla, sekretarza Izby handlowej i przemysłowej w Brodach i burmistrza miasta Brodów, na posła z Izby handlowej i przemysłowej w Brodach, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

36. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie :

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Józefa Sarego, na posła z Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

37. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Natana Löwensteina, adwokata krajowego we Lwowie, posła do Rady Państwa i właściciela dóbr ziemskich, na posła z Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

38. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego bialskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :
Wysoki Sejm raczy wybór p. Dra Łazarskiego. na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego bialskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek oznajmia, że usuwa z porządku dziennego sprawozdania Wydziału krajowego o wyborze posłów na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatów: buczackiego, doliniańskiego, gródeckiego, liskiego, mościskiego i trembowelskiego to jest 46, 52, 55, 69, 73 i 96 punkt porządku dziennego.

Następuje :

39. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego bobreckiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Longina Cegielskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego bobreckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

40. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego bocheńskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Wincentego Pilcha, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego bocheńskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

41. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego bohorodczańskiego,

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Michała Nowakowskiego, adwokata krajowego w Bohorodczanach, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego bohorodczańskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

42. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brodzkiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Dymitra Markowa, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu brodzkiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

43. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Szymona Bernadzikowskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

44. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeżańskiego

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Tymoteusza Starucha, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzeżańskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

45. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzozowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Stanisława Białego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego brzozowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

46. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego buczackiego.

Usunięte przez Marszałka z porządku dziennego.

Następuje:

47. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego chrzanowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Edwarda hr. Mycielskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego chrzanowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

48. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy

z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego cieszanowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór księdza Seweryna Metelli, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu cieszanowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

49. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu czortkowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Antoniego Horbaczewskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego czortkowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

50. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego dąbrowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Jakóba Bojki, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego dąbrowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

51. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu dobromilskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Pawła Tyszkowskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu dobromilskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

52. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego doliniańskiego.

Usunięte przez marszałka z porządku dziennego.

Następuje:

53. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego drohobyckiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Franciszka hr. Zamoyskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego drohobyckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

54. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego gorlickiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór J. E. P. Władysława Długosza, c. k. Ministra, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego gorlickiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

55. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy

wy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego gródeckiego.

Usunięte przez Marszałka z porządku dziennego.

Następuje:

56. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu grybowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Ks. Jacka Michalika, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu grybowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

57. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu husiatyńskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Jana Kiweluka, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu husiatyńskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

58. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jarosławskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Witolda Ks. Czartoryskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jarosławskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

59. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jaworowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Iwana Kochanowskiego, naczelnika c. k. Sądu powiatowego w Krakowcu, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu jaworowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

60. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu jasielskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Andrzeja Bosaka, rolnika z Brzyszczyk, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego jasielskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

61. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego kamioneckiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Stanisława Henryka dw. im. hr. Badeniego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego kamioneckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

62. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy

z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego kałuskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Iwana Kurowca, lekarza w Kałuszu, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu kałuskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

63. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu kosowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Pawła Ławruka, posła do Rady państwa, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu kosowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

64. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu krakowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Józefa Serczyka, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego krakowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy :

Następuje :

65. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego kolbuszowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór Ks. Eugeniusza Okonia, rzymsko-kat. wikarego

z Kobylan, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu kolbuszowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

66. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu kołomyjskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Cyryła Tryłowskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu kołomyjskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

67. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu krośnieńskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Jana Stapińskiego, redaktora z Krakowa i posła do Rady Państwa, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu krośnieńskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

68. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego limanowskiego :

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Michała Łaskudy, rolnika i naczelnika gminy w Jurkowie na posła z kuryi gmin wiej-

skich okręgu wyborczego limanowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

69. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu liskiego,

Usunięte przez Marszałka z porządku dziennego.

Następuje:

70. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego lwowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Walerjana Krzeczunowicza, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego lwowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

71. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego łańcuckiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Bolesława Żardeckiego, dyrektora Kasy zaliczkowej, Banku ziemskiego i zastępcy prezesa Rady powiatowej w Łańcucie, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego łańcuckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

72. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu mieleckiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Radcy Dworu Andrzeja Kędziora, dyrektora krajowego biura melioracyjnego i posła do Rady Państwa, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu mieleckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

73. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego mościskiego.

Usunięte przez Marszałka z porządku dziennego.

Następuje:

74. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego myślenickiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Kazimierza Bzowskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego myślenickiego, uznać za ważny.

Izba uczwalała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

75. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego nadwórniańskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Mikołaja Łahodyńskiego, adwokata krajowego w Delatynie i posła do Rady Państwa, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu nadwórniańskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

76. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego niskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór Ks. Słanysława Wolanina, rzym. - kat. wikarego w Zręcinie, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego niskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

77. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego nowo-sądeckiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Józefa Maciuszka, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego nowo-sądeckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

78. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego nowotarskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. D-ra Jana Bednarskiego, c. k. starszego lekarza powiatowego w Nowym Targu, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego nowotarskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

79. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu pilzneńskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Adama Krężła, z Przerytego Boru, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego pilzneńskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

80. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego podhajeckiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Włodzimierza Baczyńskiego, adwokata kraj., dyrektora Sojuza krajowego we Lwowie i zastępcę posła do Rady Państwa, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu podhajeckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

81. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego przemyskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Teofila Kormosza, adwokata krajowego w Przemyślu, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego przemyskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

82. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego rohatyńskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz
wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. dra Kościa Lewickiego, posła do Rady Państwa i adwokata krajowego we Lwowie, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego rohatyńskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

83. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego ropczyckiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz
wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Jana Siwuli, rolnika w Paszczynie, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego ropczyckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

84. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego samborskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz
wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Feliksa Sozańskiego, prezesa Rady powiatowej, właściciela dóbr w Kornalowicach, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego samborskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

85. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego sanockiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz
wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Jana hr. Potockiego z Rymanowa, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego sanockiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

86. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego skałackiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz
wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór JE. Leona hr. Pinińskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego skałackiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

87. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego śniatyńskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz
wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Iwana Sandulaka, właściciela realności w Karłowie, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego śniatyńskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

88. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu sokalskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz
wnosi:

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Romana Perfeckiego, adwokata krajowe-

go w Bóbrce, na posta z kuryi gmin wiejskich powiatu sokalskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

89. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posta na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego stanisławowskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Łazarza Winniczuka, rolnika w Uhrynowie dolnym, na posta z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego stanisławowskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

90. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posta na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu starsamborskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór Ks. Iwana Jaworskiego, gr. kat. proboszcza w Strzelbicach, na posta z kuryi gmin wiejskich, okręgu wyborczego starsamborskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

91. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posta z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego stryjskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Eugeniusza Petruszewicza, na posta z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego stryjskiego uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

92. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posta na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnobrzeskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór JE. Zdzisława hr. Tarnowskiego, właściciela dóbr Dzików, na posta z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnobrzeskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

93. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posta na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnopolskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Pawła Dumki, na posta z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnopolskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

94. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posta na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnowskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Wincentego Witosa, na posta z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tarnowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

95. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posta na Sejm krajowy

z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tłumackiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Iwana Makucha, adwokata krajowego w Tłumaczu, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego tłumackiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

96. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryj gmin wiejskich okręgu wyborczego trembowelskiego.

Usunięte przez Marszałka z porządku dziennego.

Następuje :

97. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego turczańskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Teodora Rożankowskiego, c. k. radcy Sądu krajowego i naczelnika c. k. Sądu w Boryni, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego turczańskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

98. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego wadowickiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Franciszka Górkiewicza, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego wadowickiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

99. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego wielickiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Franciszka Bardla, adwokata krajowego w Krakowie, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego wielickiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

100. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego Zaleszczyckiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Teofila Okuniewskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego zaleszczyckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

101. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego zbaraskiego.

Sprawozdawca p. Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Izydora Hołubowicza, adwokata krajowego w Tarnopolu i posła do Rady Państwa, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego zbaraskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

102. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego złoczowskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Teodora Wania, adwokata krajowego w Złoczowie, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego złoczowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

103. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego żółkiewskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Dra Michała Korola, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego żółkiewskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

104. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy z kuryi gmin wiejskich powiatu żydaczowskiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Iwa Lewickiego, posła do Rady państwa, c. k. Rady Sądu krajowego w Skolem, na posła z kuryi gmin wiejskich powiatu żydaczowskiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje :

105. Sprawozdanie Wydziału krajowego o wyborze posła na Sejm krajowy

z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego żywieckiego.

Sprawozdawca poseł Onyszkiewicz wnosi :

Wysoki Sejm raczy wybór P. Jana Zamorskiego, na posła z kuryi gmin wiejskich okręgu wyborczego żywieckiego, uznać za ważny.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Marszałek wzywa posłów, których wybór na niniejszem posiedzeniu sprawdzono, do złożenia przyrzeczenia poselskiego.

Na wezwanie Marszałka odczytuje sekretarz p. Urbański rotę przyrzeczenia po polsku, a następnie sekretarz p. Rożankowski po rusku, poczem sekretarz p. Urbański odczytuje spis posłów, których wybór został sprawdzony a posłowie kolejno, jak zostają wymienieni przez sekretarza, składają przyrzeczenie poselskie przez podanie ręki Marszałkowi.

Marszałek oznajmia, że porządek dzienny na tem został wyczerpany i że Izba przystępuje obecnie do wyboru komisji dla reformy wyborczej. Na skrutatorów zaprasza Marszałek pp. Stadnickiego (młodszego), Kurowca, Witosa, Bednarskiego i Federowicza i wzywa posłów do oddawania kartek.

Posłowie oddają kartki, a Marszałek wzywa tymczasem sekretarza p. Urbańskiego do odczytania pism sądowych.

Sekretarz p. Urbański odczytuje pismo c. k. Sądu powiatowego Sekcyja III. we Lwowie z dnia 1. grudnia 1913, L. cz. N. s. IV. 10|10/12 w sprawie pozwolenia na karno sądowe ściganie p. Tymoteusza Starucha z powodu przekroczenia z § 411. u. k. popełnionego na osobie p. Witolda Demiańczuka.

Izba zgodnie z wnioskiem sekretarza p. Urbańskiego przekazuje bez rozprawy to pismo mającej się wybrać komisji prawniczej.

Sekretarz p. Urbański odczytuje pismo Izby radnej c. k. Sądu krajowego karnego we Lwowie z dnia 4. grudnia 1913. L. cz. Vr. 168/12/90 w sprawie zezwolenia na karno-sądowe ściganie p. Dra Dymitra Markowa z powodu zbrodni gwałtu publicznego z § 99. u. k. i przekroczenia z § 312. u. k.

Izba zgodnie z wnioskiem sekretarza p. Urbańskiego przekazuje bez rozprawy to pismo mającej się wybrać komisji prawniczej.

Marszałek wzywa sekretarzy do odczytania złożonych wniosków i interpelacji.

Sekretarz p. Urbański odczytuje zgłoszone wnioski i interpelacje, które opiewają:

L. s. 119/913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Podpisani przedkładają do uchwały Wysokiego Sejmu:

W n i o s e k :

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony /./ projekt ustawy, zmieniającej §§. 19. i 37 statutu krajowego.

Wnioskodawca:
Głąbiński

Riedl, Górkiewicz, Wolanin, Pilch, Tomaka, Zaremba, Michalik, Wójcicki, Skarbek, Schmidt, Zamorski, Sala, Jabłoński, Adan.

U s t a w a

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 19. i 37. statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim ogłoszonego ces. pat. z 26. lutego 1861 Nr. 20 Dz. u. p.

Zs zgodą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 19. i 37. statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lo-

domeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim, ogłoszonego ces. pat. z 26. lutego 1861. Nr. 20. Dz. u. p., opiewać będą, jak następuje:

§. 19.

Sejm jest powołany:

1. do obradowania i stawiania wniosków;

a) w przedmiocie obwieszczanych powszechnych ustaw i urzędzeń ze względu na ich szczególne oddziaływanie na dobro kraju,

b) w sprawie wydania powszechnych ustaw i zarządzeń, jakich wymagają potrzeby i dobrobyt kraju;

2. do czynienia propozycji we wszystkich przedmiotach, co do których rząd używa jego rady;

3. do kontrolowania całej działalności państwowych władz administracyjnych (szkolnych, skarbowych) i ich organów za pomocą środków regulaminem sejmowym wskazanych, a w szczególności państwowych władz administracyjnych, działających w kraju, niemniej do pociągania namiestnika kraju do odpowiedzialności za wszelkie naruszenia ustaw. Sejm ma prawo interpelowania namiestnika we wszystkich sprawach, dotyczących rządowej jego działalności podwładnych mu organów, badania aktów administracyjnych państwowych władz w kraju, domagania się od namiestnika wyjaśnień co do wnoszonych petycji, ustanawianie komisji, którym ze strony namiestnika ma być ndzieloną potrzebna informacja, wreszcie wyrażania swej opinii o działalności namiestnika i podwładnych jego organów we formie adresów lub rezolucyj.

Odpowiedzialność namiestnika wobec Sejmu określi bliżej osobna ustawa.

§. 37.

Namiestnik Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim albo też wyznaczeni przezeń komisarze mają prawo jawienia się w Sej-

mie i zabierania głosu każdego czasu. Gdyby przy rozprawach było potrzebem lub pożądanem dla udzielenia wiadomości i wyjaśnień delegowanie członków władz rządowych, marszałek zwróci się w tym celu do przełożonych tych władz.

Sejm ma prawo żądać obecności namiestnika lub komisarza rządowego przy obradach oraz domagać się od niego wyjaśnień.

Na interpelacye posłów może namiestnik lub komisarz rządowy odpowiedzieć natychmiast, może też przyrzec odpowiedź na następne posiedzenie lub odpowiedzi odmówić z podaniem powodów.

Posłowie mają prawo żądać otwarcia rozprawy nad odpowiedzią namiestnika lub komisarza rządowego.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych

L. s. 120/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony % projekt ustawy o krajowym Trybunale administracyjnym i o toku instancji administracyjnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Wnioskodawca:
Głabiński.

Schmidt, Zamorski, Sala, Jabłoński, Adam, Pilch, Wolanin, Wójcicki, Bednarski, Zarembe, Michalik, Tomaka, Górkiewicz, Riedl.

Projekt

ustawy krajowej o toku instancji administracyjnych w Królestwie Galicyi i Lo-

domeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim i o krajowym Trybunale administracyjnym.

I. O toku instancji administracyjnych.

§ 1.

We wszystkich sprawach, w których ustawy krajowe Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim przekazują pewne czynności władzom politycznym i pozwalają wnosić rekursu przeciw orzeczeniom niższych władz administracyjnych do władz wyższych, będzie c. k. Namiestnictwo od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy instancją ostatnią, od której decyzji nie ma rekursu do c. k. Ministerstwa.

§ 2.

Taksamo będzie c. k. Namiestnictwo ostatnią instancją w tych wszystkich sprawach, które wprawdzie obecnie jeszcze unormowane są ustawami państwowymi, jednakże na mocy § 11. ustawy zasadniczej o reprezentacji państwa z 21. marca 1867 Dz. u. p. Nr. 141, oraz § 18. statutu krajowego Królestwa Galicyi należą do kompetencji ustawodawstwa krajowego.

II. O krajowym Trybunale administracyjnym.

Ustanowienie, siedziba i zakres działania krajowego trybunału administracyjnego.

§ 3.

Natomiast ustanawia się dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkim Księstwem Krakowskim c. k. krajowy Trybunał administracyjny z siedzibą we Lwowie. Trybunał ten ma orzekać we wszystkich wypadkach, w których ktoś czuje się naruszonym w swych prawach przez niezgodne z ustawą ostateczne rozstrzygnięcie lub zarządzenie władzy administracyjnej.

§ 4.

Władzami administracyjnymi, przeciw którym rozstrzygnięciem lub zarzą-

dzeniu można wnosić zażalenie do krajowego Trybunału administracyjnego, są zarówno c. k. władze polityczne, powiatowe, c. k. Namiestnictwo, jako też i organa administracji autonomicznej krajowej, powiatowej i gminnej.

§ 5.

Z zakresu kompetencji krajowego Trybunału administracyjnego są wyłączone :

a) Wszystkie sprawy, które na mocy § 3. ustawy państwowej z dnia 22. października 1875 Dz. u. p. Nr. 36/875 są wyłączone z zakresu kompetencji c. k. Trybunału administracyjnego ;

b) Wszystkie sprawy, w których na mocy ustaw państwowych, nie mogących być zmienionymi przez ustawy krajowe, dopuszczalnym jest od rozstrzygnięcia lub zarządzenia c. k. Namiestnictwa rekurs do właściwego c. k. Ministerstwa.

§ 6.

Krajowy Trybunał administracyjny ma z urzędu strzedz swojej kompetencji.

O podniesionym zarzucie niekompetencji rozstrzyga sam Trybunał z zastrzeżeniem zażalenia do c. k. Trybunału administracyjnego we Wiedniu. (§ 10).

Ogólne zasady sądownictwa sprawowanego przez krajowy Trybunał administracyjny.

§ 7.

Krajowy Trybunał administracyjny ma postępować tylko na żądanie stron.

Zażalenie w krajowym Trybunale administracyjnym może być wniesione dopiero po zupełnem przeprowadzeniu sprawy na drodze administracyjnej.

Jeżeli zaniedbano toku instancyi administracyjnych, zażalenie do krajowego Trybunału administracyjnego jest niedopuszczalne.

§ 8.

Krajowy Trybunał administracyjny ma orzekać zazwyczaj na podstawie ta-

kiego faktycznego stanu rzeczy, jaki przyjęła ostatnia instancja administracyjna.

Jeżeli jednak Trybunał uważa, że faktyczny stan rzeczy ustalony został niezgodnie z aktami lub że on potrzebuje uzupełnienia w istotnych punktach, albo też, że nie zważano na dochowanie istotnych form postępowania administracyjnego, natenczas ma on zwrócić akta władzy administracyjnej z wezwaniem do usunięcia tych braków i ponownego przedłożenia aktów Trybunałowi. Może także znieść w takim wypadku rozstrzygnięcie lub zarządzenie będące przedmiotem zażalenia, z powodu wadliwego postępowania i zwrócić sprawę władzy administracyjnej z wezwaniem do usunięcia braków i wydania nowego rozstrzygnięcia lub zarządzenia.

§ 9.

Jeżeli krajowy Trybunał administracyjny uzna zażalenie za uzasadnione, ma on zmienić zaczepione rozstrzygnięcie lub zarządzenie i orzec o samej sprawie z podaniem powodów.

W takim orzeczeniu, rozstrzygającym samą sprawę, mogą być również zawarte polecenia lub zakazy do stron lub do właściwej władzy administracyjnej, mające na celu wykonanie tego orzeczenia.

§ 10.

Przeciw orzeczeniom krajowego Trybunału administracyjnego po myśli § 6. niniejszej ustawy wydanym, może zarówno strona jak i władza, której rozstrzygnięcie zaczepiono, wnieść w terminie, oznaczonym w §§ 14. i 15. ustawy państwowej z dnia 22. października 1875 Dz. u. p. Nr. 36/876, zażalenie do c. k. Trybunału administracyjnego we Wiedniu.

W imieniu władzy państwowej powołana jest do wniesienia tego zażalenia c. k. Prokuratorja skarbu.

§ 11.

Pod względem prawa badania ważności ustaw i rozporządzeń stoi krajowy

Trybunał administracyjny na równi ze zwykłymi sądami.

Skład krajowego Trybunału administracyjnego i przepisy o służbie przy nim.

§ 12.

Krajowy Trybunał administracyjny składa się z prezydenta, wiceprezydenta i z potrzebnej ilości radców. Służba przy Trybunale administracyjnym jest stałym płatnym urzędem, niepołączalnym z piastowaniem innego publicznego urzędu.

Prezydent i wiceprezydent oraz radcy krajowego Trybunału administracyjnego stoją pod względem poborów na równi z takimi urzędnikami wyższych sądów krajowych.

Prezydenta i połowę radców krajowego Trybunału administracyjnego mianuje cesarz na propozycję namiestnika, który ma w tej mierze zasięgnąć opinii prezydenta lub gdyby tegoż posada była opróżniona, wiceprezydenta krajowego Trybunału administracyjnego.

Wiceprezydenta i drugą połowę radców krajowego Trybunału administracyjnego wybiera Sejm krajowy na podstawie terna, ułożonego przez Wydział krajowy, który ma w tej mierze zasięgnąć opinii prezydenta lub gdyby tegoż posada była opróżniona, wiceprezydenta krajowego Trybunału administracyjnego.

Członkowie mianowani przez cesarza są urzędnikami państwowymi, członkowie wybierani przez Sejm urzędnikami krajowymi.

Przynajmniej połowa członków mianowanych i przynajmniej połowa członków wybieranych musi mieć kwalifikację na urząd sędziowski.

§ 13.

Członkowie krajowego Trybunału administracyjnego mają być w ogólności traktowani wedle przepisów istniejących dla urzędników sędziowskich.

W szczególności mają do nich zastosowanie postanowienia artykułu 6.

państw. ust. zas. o władzy sędziowskiej i wydanej dla przeprowadzenia tego artykułu ustawy z 25/V 1868 Dz. u. p. Nr. 46.

Funkcye przekazane w tej ostatniej ustawie sądowi dyscyplinarnemu, sprawuje odnośnie do członków Trybunału administracyjnego on sam.

Inne postanowienia pod względem zastosowania tej ustawy do członków krajowego Trybunału administracyjnego jakoteż bliższe przepisy co do służbowego stanowiska tychże członków, będą wydane w drodze wspólnego rozporządzenia przez namiestnika i Wydział krajowy.

§ 14.

Krajowy Trybunał administracyjny rozprawia i rozstrzyga zazwyczaj w senatach złożonych z czterech radców i przewodniczącego. Przynajmniej dwaj członkowie senatu muszą być powołani z grona radców mianowanych przez cesarza, a przynajmniej dwaj z grona radców wybieranych przez Sejm.

Zarządzenia przygotowawcze i rozstrzygnięcie incydentalne mogą być uchwalone także w senatach, złożonych z dwóch radców i przewodniczącego. Jeden członek takiego senatu musi być powołany z grona radców mianowanych, drugi z grona radców wybieranych; trzeciego członka można powołać z jednej lub drugiej kategorii.

Przynajmniej połowa radców, wzwanych do poszczególnych senatów, musi być wzięta z grona członków Trybunału, mających kwalifikację do urzędu sędziowskiego.

Postępowanie przed krajowym Trybunałem administracyjnym, termin do wniesienia zażalenia.

§ 15.

Zażalenia mają być wniesione do krajowego Trybunału administracyjnego w ciągu czterech tygodni (28 dni) od do-

reżczenia rozstrzygnięcia lub zarządzenia, wydanego w ostatniej instancji (§ 7). W zażaleniu należy wymienić dzień doręczenia.

§ 16.

Do oznaczonego w poprzednim paragrafie terminu nie wlicza się dni biegu pocztowego.

Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na niedzielę lub święto, wtedy termin upływa dopiero z najbliższym dniem powszednim.

Przedłużenie terminu nie jest z reguły (§ 22) dozwolone.

§ 17.

Przywrócenie do pierwotnego stanu przeciw minionemu terminowi oznaczonemu w § 15 jest niedopuszczalne.

Prośby o takie przywrócenie mają być odrzucane z urzędu.

Skutek prawny wniesionego zażalenia.

§ 18.

Zażalenie do krajowego Trybunału administracyjnego nie ma z mocy samego prawa skutku odraczającego, wykonalności zacepionego orzeczenia lub zarządzenia. Stronie wnoszącej zażalenie, wolno jednak upraszać władzę administracyjną o takie odroczenie, a władza ma się na nie zgodzić, jeśli natychmiastowe wykonanie nie jest nakazane względami publicznymi, a dla strony wynikłoby z tego wykonania niepowetowana szkoda.

Treść i instruowanie zażalenia.

§ 19.

Zażalenie do krajowego Trybunału administracyjnego ma wskazać dokładnie to rozstrzygnięcie lub zarządzenie, przeciw któremu jest wymierzone, tudzież poszczególne punkta, będące przedmiotem zażalenia.

Do zażalenia należy dołączyć wszystkie środki dowodowe, na których strona je opiera, w oryginale lub odpisie.

Zażalenie musi być zaopatrzone podpisem adwokata.

Strony współpowane.

§ 20.

Żalącej się stronie wolno w tem pierwszym podaniu pozwać natychmiast, obok władzy administracyjnej, także te osoby, na których niekorzyść wyszłoby zniesienie lub zmiana administracyjnego rozstrzygnięcia lub zarządzenia, zacepionego przez żalącą się stronę.

Odpisy zażalenia wraz z załącznikami.

§ 21.

Do zażalenia należy dołączyć w każdym razie jego odpis, tudzież odpisy wszystkich załączników.

Jeśli znajdują się i współpowane strony (§. 20.), ma żalący się przedłożyć oprócz tego tyle odpisów swego podania i jego załączników, aby każdej z tych stron mógł być doręczony jeden egzemplarz.

Odrzucenie a limine.

§ 22.

Zażalenia, które się przedstawiają jako nienadające się do rozprawy z powodu oczywistej niekompetencji krajowego Trybunału administracyjnego, z powodu zaniedbania ustawowego terminu lub z powodu braku formalnych ustawowych wymogów (§§ 15, 19, 21) mają być z reguły odrzucone bez dalszego postępowania; toż samo odnosi się do zażaleń, przeciw którym powstaje zarzut sprawy sądzonej, lub braku legitymacyi do wniesienia zażalenia, o ile także te braki są oczywiste.

W razie braku formalnych wymogów ustawowych (§§ 19 i 21) może jednakowoż krajowy Trybunał administra-

cyjny zwrócić zażalenie dla uchylenia braków, z wyznaczeniem krótkiego nieprzedłużalnego terminu.

O takim odrzuceniu lub zwróceniu zażalenia postanawia krajowy Trybunał administracyjny na posiedzeniu niejawnem. O uchwale odrzucającej mają być zawiadomione władze administracyjne, przeciw którym rozstrzygnięciu lub zarządzeniu zażalenie jest wymierzone.

Przeciw zwróceniu lub odrzuceniu niema żadnego środka prawnego.

§ 23.

Jeśli zażalenie opiera się tylko na wadliwości postępowania administracyjnego, c. k. Trybunał administracyjny uznaje je za nieuzasadnione, w takim razie winien bez dalszego postępowania odrzucić zażalenie w formie uchwały, zaopatrzonej powodami.

W tej uchwale należy załaczemu się lub jego zastępcy oznajmić, że służy mu prawo przejrzania aktów administracyjnych i sporządzenia z nich odpisów.

Przeciw takiej uchwale może załacy się wnieść w 30-dniowym nieprzedłużalnym czasokresie pisemny sprzeciw i żądać publicznej ustnej rozprawy. Do takiego żądania należy się przychylić.

Postępowanie przedwstępne.

§ 24.

W sprawach nieskomplikowanych a mianowicie w sprawach, w których przedmiotem sporu nie jest stan faktyczny, przedstawiony w zażaleniu, lecz wyłącznie tylko kwestya prawna, winien krajowy Trybunał administracyjny bez wdrażania pisemnego postępowania przed wstępnego rozpisać publiczną ustną rozprawę.

W innych wypadkach winien krajowy Trybunał administracyjny podać do wiadomości pozwanej władzy, tudzież innych spółpозwanych stron, za-

pomocą dołączonych przez załaczego się odpisów wraz z załącznikami i ma je wezwać do wniesienia odpowiedzi na zażalenie w czasokresie, który nie może wynosić mniej jak 14 a nie więcej jak 30 dni.

Co do obliczenia tego czasokresu obowiązują te same zasady, jak co do terminu wniesienia zażalenia (§§ 16 i 17).

Odpowiedź na zażalenie należy wnieść w dwóch egzemplarzach i dołączyć do niej także odpis ewentualnych załączników.

Jeden egzemplarz odpowiedzi wraz z odpisem załączników ma być udzielony wnoszącemu zażalenie.

§ 25.

Jeśli krajowy Trybunał administracyjny uważa to za potrzebne do należytego przygotowania ustnej rozprawy, może zarządzić wniesienie repliki i dupliki.

Odpowiedź, replika i duplika zaopatrzone być mają w podpis adwokata.

Terminy do wniesienia tych pism oznacza się w każdym wypadku według uznania krajowego Trybunału, nie mogą one jednak wynosić więcej niż 30 dni (§§ 16 17).

§ 26.

Zaniechanie wniesienia jednego z wyż wspomnianych pism (§§ 23, 25) nie stoi na przeszkodzie dalszemu prowadzeniu sprawy.

§ 27.

Dla przygotowania rozprawy może krajowy Trybunał administracyjny zarządzić przesłuchanie interesowanych stron i władz, w szczególności także przedłożenia aktów przeprowadzonego administracyjnego postępowania.

Przesłuchanie władz ma nastąpić w drodze korespondencji.

§ 28.

Nawet jeżeli zażalenie nie jest zwrócone wyraźnie przeciw innym stronom

(§ 20), winien krajowy Trybunał administracyjny baczyć na to, aby w postępowaniu, które ma przed nim być przeprowadzone, wysłuchane były wszystkie osoby, mające interes w przedmiocie rozstrzygnięcia, by im daną była sposobność ochrony ich praw.

Ustna rozprawa.

§ 29.

Po zamknięciu pisemnego postępowania przedwstępnego ma prezydent krajowego Trybunału administracyjnego, o ile nie chodzi o orzeczenie po myśli § 8, zarządzić publiczną i ustną rozprawę w sprawie spornej i zaważać do niej interesowane władze i strony.

W wezwaniu należy zaznaczyć, że interesowanym i ich zastępcom wolno przejrzeć zarekwirowane przez c. k. krajowy Trybunał administracyjny akta (§ 27) i sporządzić z nich odpisy. Poszczególne części aktów mogą być w interesie publicznym od przeglądu wyłączone.

Pozwana władza ma przy przesyłaniu aktów krajowemu Trybunałowi administracyjnemu oznajmić, czy i które części aktów muszą być w interesie publicznym od przeglądu wyłączone.

Krajowy trybunał administracyjny może według swego uznania zaniechać rozpisywania publicznej ustnej rozprawy i orzec bez niej na podstawie aktów, jeżeli żaląca się strona zrzeknie się publicznej ustnej rozprawy, a ani pozwana władza ani współpозwana lub po myśli § 30. z urzędu wezwana strona, zapytana o to wyraźnie przez Trybunał przy sposobności wezwania jej do wniesienia odpowiedzi na zażalenie lub też przy sposobności zawiadomienia jej o późniejszemu wniesionem przez żalącego się zrzeczeniu się ustnej rozprawy — nie oświadczy wyraźnie, że takiej rozprawy żąda.

Krajowy Trybunał administracyjny może także z urzędu lub na wniosek pozwanej władzy lub strony zaważać żalącego się do wyraźnego oświadczenia się, czy zrzeka się rozprawy ustnej.

Raz oświadczone zrzeczenie się jest nieodwołalne.

§ 30.

Jawność rozprawy ustnej może być wykluczona uchwałą Trybunału ze względów obyczajności lub publicznego porządku.

W takim razie ma każdy interesowany prawo żądać, aby dozwolono wstępu trzem osobom jego zaufania.

§ 31.

Zastępców władzy administracyjnej państwowej wyznacza c. k. Namiestnictwo, zastępców władzy autonomicznej ta władza autonomiczna, przeciw której rozstrzygnięciu lub zarządzeniu zwraca się zażalenie.

§ 32.

Stronie interesowanej wolno bronić się na rozprawie osobiście lub dać się zastąpić przez adwokata.

Władze wykonywują swe prawo osobistej obrony swych interesów przez urzędników ze swego grona, korporacje i gminy przez pełnomocników lub przez urzędników, mających kwalifikację do politycznej służby conceptowej.

Ani strony ani władze nie są obowiązane jawić się na rozprawie lub wysyłać zastępców.

§ 33.

Ustna rozprawa rozpoczyna się wykładem referenta z grona Trybunału.

Przewodniczący kieruje rozprawą i sprawuje policję obrad. Ma on i z urzędu starać się o całkowite zbadanie sprawy.

Członkowie senatu mają prawo stawiania pytań.

§ 34.

O zarzutach przeciw postępowaniu, tudzież o wnioskach stawianych podczas postępowania, rozstrzyga Trybunał w drodze uchwały.

§ 35.

Niejawienie się stron interesowanych lub ich zastępców nie przeszkadza przeprowadzeniu rozprawy i rozstrzygnienu.

§ 36.

Na przełożenie ustnej rozprawy na inny termin można zezwolić w razie, gdy nieprzewyciężona przeszkoda nie dopuszcza dalszego prowadzenia rozprawy.

Orzeczenia krajowego Trybunału administracyjnego.

§ 37.

Gdy sprawa została dostatecznie roztrząśniętą, zamyka się rozprawę i przystępuje się do wydania orzeczenia.

Narada i głosowanie nie są jawne.

§ 38.

Orzeczenia krajowego Trybunału administracyjnego zapadają bezwzględną większością głosów.

Przewodniczący oddaje swój głos na końcu.

§ 39.

Orzeczenie ma być ogłoszone ustnie wraz z istotnymi powodami orzeczenia na tem samym posiedzeniu krajowego trybunału administracyjnego, a jeśliby to nie było wykonalne, to z całkowitymi powodami rozstrzygnięcia na innem posiedzeniu, o którym należy natychmiast uwiadomić strony interesowane.

Ogłoszenie orzeczenia musi nastąpić nawet, gdy strony interesowane się odzwały lub nie jawiły się na wyznaczonym dla ogłoszenia posiedzeniu.

§ 40.

Orzeczenia krajowego Trybunału administracyjnego mają być wygotowane w imieniu cesarza.

Wygotowane orzeczenia muszą zawierać nazwiska wszystkich członków krajowego Trybunału administracyjnego, którzy brali udział w ich wydaniu i mu-

szą być podpisane przez przewodniczącego i sekretarza.

Wystawione orzeczenia wraz z powodami rozstrzygnięcia należy doręczyć stronom interesowanym jak najprędzej.

§ 41.

Jeżeli zażalenie zostaje zupełnie odrzucone, to można nałożyć w orzeczeniu na żalącego się obowiązek całkowitego lub częściowego zwrotu kosztów postępowania przeprowadzonego przed krajowym Trybunałem administracyjnym.

Ściąganie przyznanych kosztów następuje na drodze egzekucji politycznej lub sądowej.

Jeżeli zażalenie zostaje w całości lub w części uwzględnione, można nałożyć na władzę, która zaczęzione rozstrzygnięcie lub zarządzenie wydała, obowiązek zwrócenia stronie w całości lub w części kosztów postępowania przed kraj. Trybunałem administracyjnym, a ewentualnie także kosztów postępowania administracyjnego, poniesionych przez żalącą się stronę. Jeśli zaczęzione rozstrzygnięcie lub zarządzenie wydane było przez władzę państwową, koszty te pokryje skarb państwa; jeśli było wydane przez władzę autonomiczną, pokryje — stosownie do tego, która władza autonomiczna je wydała — kraj, powiat lub gmina pod rygorem egzekucji sądowej.

§. 42.

Krajowy trybunał administracyjny uprawniony jest do nałożenia na strony, jakoteż wedle okoliczności i na ich zastępców spierających się wbrew jasnemu brzmieniu ustawy lub dopuszczających się jakiegoś oczywiście swawolnego wnoszenia zażaleń, kar pieniężnych od 10 do 2.000 kor. Kary pieniężne płyną do funduszu ubogich miejsca zwyczajnego zamieszkania żalącej się strony.

§. 43.

Z rozprawy należy sporządzić protokół. Musi on zawierać nazwiska obec-

nych członków kraj. Trybunału administracyjnego, stron interesowanych i ich zastępców, dalej zastępców władzy administracyjnej i stwierdzać wydarzenia z posiedzenia, mające istotne znaczenie.

Z niejawnej obrady i głosowania należy sporządzić osobny protokół.

Każdy protokół musi być podpisany przez przewodniczącego i sekretarza

Moc prawna orzeczeń.

§. 44.

Przeciw orzeczeniom krajowego Trybunału administracyjnego niema miejsca przywrócenia do pierwotnego stanu; mogą być tylko zacepione zażaleniem do c. k. Trybunału administracyjnego we Wiedniu i to tylko w wypadku w §§. 6. i 10. przewidzianym.

Zaniechanie postępowania.

§. 45.

Jeżeli w jakimkolwiek okresie postępowania przed krajowym trybunałem administracyjnym pozwana władza złoży dowód, że żalący się został po wniesieniu zażalenia zaspokojony, należy zaniechać postępowania w drodze uchwały trybunału po wysłuchaniu wnoszącego zażalenie. Postępowanie raz zaniechane nie może być znowu wznowionem.

Wewnętrzne urządzenie i regulamin krajowego Trybunału administracyjnego.

§. 46.

Bliższe postanowienia, dotyczące wewnętrznego urządzenia krajowego Trybunału administracyjnego tudzież personelu, który ma być przy nim ustanowiony, wydane będą w drodze wspólnego rozporządzenia Namiestnika i Wydziału krajowego.

Krajowy Trybunał administracyjny układa sam swój regulamin i przedkłada go za pośrednictwem Namiestnika cesarzewi do zatwierdzenia.

Rozpoczęcie działalności krajowego trybunału administracyjnego.

§. 47.

Krajowy Trybunał administracyjny rozpoczyna działalność w trzy miesiące po ogłoszeniu niniejszej ustawy w dzienniku ustaw krajowych.

Postanowienia przejściowe i wykonawcze.

§. 48.

Krajowy trybunał administracyjny jest kompetentny także w sprawach policyjno-karnych, o ile one zostały lub zostaną unormowane ustawami krajowymi, wchodzącymi w zakres kultury krajowej.

§. 49.

Rozstrzygnięcia lub zarządzenia, które stały się prawomocnymi przed wejściem niniejszej ustawy w życie, nie mogą być przedmiotem zażalenia w krajowym Trybunale administracyjnym (§. 27.).

§. 50.

Przeprowadzenie tej ustawy poleca się całemu ministerstwu, oraz namiestnikowi i marszałkowi krajowemu Królestwa Galicyi.

Ls. 121/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Podpisani przedkładają do uchwały Wysokiego Sejmu

Wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący projekt ustawy, zmieniającej postanowienia §§. 8, 17 i 22 statutu krajowego.

Wnioskodawca:
Głąbiński.

Zamorski, Adam, Wolanin, Wójcicki, Bednarski, Skarbek, Pilch, Zaremba, Michalik, Schmidt, Sala, Jabłoński, Tomaka, Górkiewicz,

U s t a w a

z dnia . . . , zmieniająca postanowienia §§. 8, 17 i 22 statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. patentem z dnia 26. lutego 1861, Nr. 20. Dz. u. p.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 8, 17 i 22 statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. patentem z dnia 26. lutego 1861, Nr. 20. Dz. u. p. opiewać mają, jak następuje:

§. 8.

Sejm zbiera się na mocy Najwyższego zwołania przynajmniej raz do roku, a to, o ile Cesarz inaczej nie postanowi, w krajowym mieście stołecznem Lwowie. Obrady Sejmu trwać będą corocznie przynajmniej przez czas trzech miesięcy.

§. 17.

Projekty ustaw w sprawach krajowych wchodzą do Sejmu bądź jako przedłożenie rządowe, bądź jako przedłożenie Wydziału krajowego, bądź jako wnioski komisji sejmowych lub jako samoistne wnioski posłów sejmowych (§. 35).

Do każdej ustawy krajowej potrzebną jest uchwała Sejmu i sankcyja cesarska. Prawo przedkładania ustaw do sankcyji cesarskiej i ich kontrasygnowania służy marszałkowi krajowemu wraz z namiestnikiem kraju i ministrem dla Galicyi. Wnioski, zmierzające do uchwalenia ustaw, odrzuconych przez cesarza lub przez Sejm, nie mogą być przedkładane powtórnie na tej samej sesyi sejmowej.

§. 22.

Sejm obraduje i uchwała w przedmiocie środków potrzebnych dla speł-

nienia jego zadań. W tym celu uchwała dodatki do podatków państwowych, samoistne opłaty i podatki, wymagające dla mocy obowiązującej cesarskiego zatwierdzenia.

Sejm ma prawo bez zatwierdzenia cesarskiego nakładać i pobierać dodatki do bezpośrednich podatków państwowych aż do wysokości 100% tych podatków.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 122/1913.

We Lwowie, dnia 5 grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z Radą szkolną krajową opracował i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt pragmatyki dla nauczycielstwa ludowego przy możliwym uwzględnieniu życzeń, przedłożonych w dołączonym projekcie pragmatyki służbowej, opracowanej przez Zarząd główny Polskiego Towarzystwa pedagogicznego.

Wnioskodawca:

Wójcicki.

Górkiewicz, Zamorski, Sala, Jabłoński, Michalik, Tomaka, Pilch, Skarbek, Schmidt, Bednarski, Adam, Wołanin, Zaremba, Riedl.

Projekt

pragmatyki służbowej Zarządu głównego Polskiego Towarzystwa pedagogicznego.

I.

Stosunek prawny nauczycieli.

§ 1.

Służba nauczycielska w szkołach publicznych jest publicznym urzędem

krajowym, przystępnym dla wszystkich obywateli państwa, którzy uzdolnienie swe do niej udowodnią w sposób ustawą przepisany.

§ 2.

Nie mogą sprawować urzędu nauczycielskiego w szkole ludowej osoby, które skutkiem sądowno-karnego wyroku są wykluczone od wybieralności do reprezentacji gminnej, lub którym udowodniono poważne postęпки niemoralne lub zdrożności tego rodzaju, że musiałyby spowodować orzeczenie, wydające ze służby mianowaną już siłę nauczycielską.

§ 3.

Siły nauczycielskie, które wydano z zawodu nauczycielskiego skutkiem sądowno-karnego wyroku, połączonego z utratą wybieralności do reprezentacji gminnej, lub skutkiem prawomocnie uznanej przez sąd karny niezdolności do sprawowania urzędu nauczycielskiego, nie mogą być zatrudnione w szkołach ludowych. Jeżeli przyczyny wydalenia ustaną, ponowne użycie tych sił w zawodzie zależy od zezwolenia Rady szkolnej krajowej.

§ 4.

Swobodne wykonywanie praw obywatelskich, określonych państwowymi ustawami zasadniczymi, poza obowiązkami służbowymi nauczyciela nie może być niczem ograniczone.

II.

Krajowy status nauczycieli.

§ 5.

Dla nauczycieli prowadzi się w Radzie szkolnej krajowej status, do którego wpisuje się wszystkie daty osobiste, mające znaczenie dla stosunku służbowego w ogólności, awansu zaś i wymiaru poborów emerytalnych w szczególności.

§ 6.

Nauczycielstwo ludowe obejmuje jeden status.

Awansowanie odbywa się w sposób następujący: Po egzaminie kwalifikacyjnym do szkół ludowych pospolitych otrzymuje nauczyciel XI. klasę rangi i pozostaje w niej lat 6, potem przechodzi do X. klasy rangi i pozostaje w niej lat 12, wreszcie dochodzi do IX. klasy rangi.

Rada szkolna krajowa może, w uznaniu szczególniejszych zasług na polu szkolnictwa, pedagogii lub oświaty ludowej, przyznać nauczycielowi ad personam VIII. klasę rangi.

Posunięcie do wyższego stopnia płacy w randze XI. następuje co 2 lata, w randze X., IX. i VIII co 3 lata.

Nauczyciele z egzaminem kwalifikacyjnym do szkół wydziałowych i nauczyciele religii z wykształceniem uniwersyteckim, nadto nauczyciele z egzaminem, uprawniającym do kierownictwa kursów rolniczych lub z innymi egzaminami, które władze szkolne uznają za równorzędne z egzaminem do szkół wydziałowych, awansują w XI., X. i IX. klasie rangi do wyższych stopni płacy co 2 lata, następnie przechodzą do VIII. klasy rangi, w której awansują co 3 lata.

§ 7.

Z ukończonym 35. rokiem służby, licząc od pierwszej nominacji na nauczyciela tymczasowego, opuszcza nauczyciel rzeczywisty lub stały status nauczycieli czynnych i przechodzi w stały stan spoczynku.

§ 8.

Z chwilą uzyskania warunków awansu nie można nauczycielowi odmówić ani też niczem ograniczyć przejścia do wyższej rangi, względnie do wyższego stopnia płacy.

Wyjątek stanowi prawomocna kara dyscyplinarna, o ile wyraźnie orzeka, na jak długo wstrzymanie awansu ma być wykonane.

§ 9.

Status nauczycielstwa całego kraju prowadzi jednolicie Rada szkolna krajowa i z początkiem każdego roku słonecznego w dzienniku urzędowym podaje go do wiadomości nauczycielstwa.

III.

Mianowanie, przenoszenie i zamiana służbowa.

§ 10.

Posadę nauczycielską w publicznych szkołach ludowych zajmować może każda osoba bez różnicy płci, mająca prawo obywatelstwa austriackiego i posiadająca świadectwo dojrzałości ze seminaryum nauczycielskiego. Dyspensa od tego świadectwa nie jest dopuszczalną.

§ 11.

Kto *a)* nie ukończył 19. roku życia, *b)* przekroczył 40. rok życia, lub *c)* na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego został ze służby nauczycielskiej wydalony, ten do uzyskania posady nauczycielskiej potrzebuje osobnego zezwolenia Rady szkolnej krajowej.

§ 12.

Nadanie posady nauczycielowi, któryby przez to wszedł w stosunek służbowego podporządkowania wobec przewodniczącego Rady szkolnej okręgowej lub inspektora szkolnego, z którymni w linii wstępnej albo zstępnej, albo linii ubocznej aż do stryja lub bratanka włącznie jest spokrewniony, albo spowinowacony, lub co do których pozostaje w stosunku adoptacji, dopuszczalne jest tylko za zezwoleniem Rady szkolnej krajowej, nawet, gdy idzie o posadę tymczasową. Jeżeli stosunek taki powstanie później między przełożonym a nauczycielem, będącym już w służbie, wówczas, należy zapobiedz, o ile potrzeba wymaga — aby na tem nie ucierpiał ani interes służby ani dotyczący nauczyciel.

§ 13.

W publicznych szkołach ludowych i wydziałowych rozróżnia się 3 kategorie nauczycieli: *a)* tymczasowych, *b)* rzeczywistych i *c)* stałych.

§ 14.

Nauczyciela tymczasowego mianuje Rada szkolna okręgowa, donosząc o tem równocześnie Radzie szkolnej krajowej

§ 15.

W razie uznanej i koniecznej potrzeby może Rada szkolna okręgowa przenieść nauczyciela tymczasowego z urzędu na inną posadę, a rekurs przeciw takiemu przeniesieniu nie jest dopuszczalny. Nauczycielowi tymczasowemu, przeniesionemu z urzędu, należy się zwrot kosztów przeniesienia w kwocie 50 K.

§ 16.

Nauczyciela tymczasowego, po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych pospolitych, wpisuje Rada szkolna krajowa do statusu, wyznacza mu miejsce służbowe i wystawia dekretu prawniający go do rzeczywistego wykonywania zawodu i korzystania z wszelkich praw, nauczycielowi rzeczywistemu ustawa przyznanych.

§ 17.

Nauczyciel rzeczywisty po wpisaniu go do statusu ma złożyć przysięgę służbową w ręce przewodniczącego Rady szkolnej okręgowej lub inspektora szkolnego okręgowego.

§ 18.

Nauczyciel tymczasowy przy wstąpieniu do służby ma złożyć ślubowanie obowiązków przez podanie ręki. Ślubowanie należy złożyć w ręce przewodniczącego Rady szkolnej okręgowej lub inspektora szkolnego okręgowego.

§ 19.

Stałych nauczycieli i kierowników szkół ludowych oraz stałych nauczycieli i dyrektorów szkół wydziałowych mianuje Rada szkolna krajowa na podstawie konkursu, ogłoszonego w przeciągu 4 tygodni po opróżnieniu posady z terminem również czterotygodniowym.

§ 20.

Prawo ubiegania się o stałą posadę nauczyciela lub kierownika szkoły ludowej mają tylko nauczyciele, posiadający patent złożonego egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych.

§ 21.

Prawo ubiegania się o posadę nauczyciela lub dyrektora szkoły wydziałowej mają tylko nauczyciele posiadający patent złożonego egzaminu kwalifikacyjnego do szkół wydziałowych.

§ 22.

Posadę stałą otrzymuje z pomiędzy kompetentów z reguły ten nauczyciel, który przy równej wymaganej kwalifikacji i aplikacji służbowej, wykaże największą ilość lat służby. Przy równych warunkach pierwszeństwo posiada kompetent swojego okręgu służbowego.

§ 23.

Mianowanie odbywa się w ciągu 6 tygodni po upływie terminu konkursu.

§ 24.

Nauczyciela rzeczywistego przenosi Rada szkolna krajowa: *a)* na jego własną prośbę, *b)* z urzędu, jeżeli tego wymaga dobro szkoły lub powaga stanu nauczycielskiego, *c)* wskutek prawomocnej kary dyscyplinarnej, opiewającej na przeniesienie. W wypadku pod *b)* ma nauczyciel prawo wnieść rekurs do Ministerstwa wyznań i oświaty do dni 14, a rekurs taki posiada moc odraczającą.

§ 25.

Nauczyciela (kierownika, dyrektora) stałego przenosi Rada szkolna krajowa:

a) na jego własną prośbę, *b)* wskutek prawomocnej kary dyscyplinarnej, opiewającej na przeniesienie i *c)* na podstawie dobrowolnej deklaracji, że przyjmuje proponowaną mu przez władzę posadę, potrzebującą nauczyciela uzdolnionego w pewnym kierunku fachowym. Wyjątek stanowi zwinięcie szkoły lub klasy, względnie zamiana szkoły na niższą kategorię. Wówczas przeniesieniu ulega najmłodszy latami służby.

§ 26.

Nauczycielowi, przeniesionemu na inną posadę nie na własną prośbę, ani też w drodze dyscyplinarnej, należy się zwrot kosztów, jakie z tego tytułu otrzymują urzędnicy państwowi odpowiedniej klasy rangi.

§ 27.

Wszelkie przeniesienia nauczycieli (kierowników, dyrektorów) winny następować z reguły w ciągu głównych feryi szkolnych. W razie wyjątkowych wypadków przeniesienia w ciągu roku szkolnego należy nauczyciela zawiadomić o tem najmniej na dni 30 przed terminem objęcia nowej posady, a uwzględniając jego stosunki gospodarcze i rodzinne, udzielić mu odpowiedniego urlopu do przesiedlenia się, najmniej jednak dni 8.

§ 28.

Na zamianę miejsc służbowych, o którą proszą nauczyciele stali tej samej klasy rangi, zezwala Rada szkolna krajowa.

§ 29.

Rada szkolna krajowa prowadzi wykaz wszystkich wolnych posad i ogłasza je w dzienniku urzędowym.

IV.

Pobory, zaopatrzenia i inne korzyści nauczycieli.

§ 30.

Pobory nauczyciela tymczasowego z egzaminem dojrzałości wynoszą 1.200 K

i 50% dodatku aktywalnego nauczycieli rzeczywistych w XI. klasie rangi.

§. 31.

Nauczyciel rzeczywisty lub stały ma prawo do poborów tych samych, jakie pobierają urzędnicy państwowi w odnośnej klasie rangi.

Pobory służbowe należą się nauczycielowi od dnia zamianowania, pod warunkiem zgłoszenia się do służby w zakresie w dekrecie terminie, a w razie awansu od dnia pierwszego tego miesiąca, który następuje po dniu awansu.

§. 32.

Wypłata poborów ustawowych następuje w ratach miesięcznych z góry.

§. 33.

Pobory aktywne należy wstrzymać z ostatnim dniem tego miesiąca, w ciągu którego nauczyciel rzeczywiście ustąpił ze służby.

§. 34.

Czas służby, uprawniający do awansu liczy się od dnia 1-go miesiąca następującego po złożeniu egzaminu kwalifikacyjnego do szkół ludowych pospolitych, względnie wydziałowych.

Nie wlicza się do czasu, przepisanego do posunięcia do wyższego stopnia płacy lub wyższej klasy rangi czasu urlopów bezpłatnych — o ile nauczyciel w czasie tym nie spełniał obowiązków w szkole prywatnej z prawem publiczności, a dalej — czasu kwieszkowania, suspensy, zakończonej prawomocnym wyrokiem, wykazującym winę nauczyciela — wreszcie czasu, jako kary takim wyrokiem oznaczonego.

§. 35.

Na każdy awans do wyższej klasy rangi lub posunięcie do wyższego stopnia płacy wydaje Rada szkolna krajowa z urzędu dekret, w którym na

wymienić pobory nauczyciela wedle klasy rangi i dzień awansu.

§. 36.

Za kierownictwo pobiera kierownik szkoły ludowej i dyrektor szkoły wydziałowej po 100 K za każdą klasę.

§ 37.

Zastępcy kierownika lub dyrektora szkoły należy się remuneracja za czas zastępstwa w wysokości dodatku za kierownictwo, za ten czas przypadającego, jeżeli zastępstwo w ciągu roku szkolnego trwa bez przerwy przynajmniej jeden miesiąc.

§ 38.

Każdemu kierownikowi i dyrektorowi szkoły stałemu, czy tymczasowemu, należy się wolne mieszkanie w budynku szkolnym składające się najmniej z 3 pokoi, kuchni, spiżarki, piwnicy it.p. Kierownikom lub dyrektorom szkół mających ogród szkolny lub pole, należą się odpowiednie budynki gospodarcze.

§ 39.

W razie braku mieszkania w szkole należy się kierownikowi lub dyrektorowi szkoły ryczałt na mieszkanie w wysokości 25% jego płacy.

§ 40.

Nauczyciel pobiera $1\frac{1}{2}\%$ płacy miesięcznej wraz z dodatkami wliczalnymi do emerytury za każdą godzinę nauki udzielanej ponad obowiązkowych 24 godzin tygodniowo. Nauczyciel, czujący brak sił fizycznych do pracy nadobowiązkowej, może uchylić się od pełnienia czynności powyżej 6 godzin nadobowiązkowych, bez ujemnych następstw w awansie.

§ 41.

Na drobne potrzeby szkolne i urzędowe otrzymują kierownicy, względnie dyrektorowie szkół ludowych i wy-

działowych rocznie na klasę pierwszą 50 koron, na każdą dalszą 25 koron.

Ryczałt ma być płacony w kwartalnych ratach z góry.

§ 42.

Za wydanie duplikatu zawiadomienia lub świadectwa szkolnego, należy się kierownikowi względnie dyrektorowi szkoły 2 korony.

§ 43.

Nauczycielowi rzeczywiście, który z powodu słabości albo innych nieszczęśliwych wypadków niewinnie popadł w nędzę, należy na jego prośbę udzielić bezprocentowej zaliczki na płacę do wysokości sześciomiesięcznych poborów z funduszków krajowych, spłacalnej w przeciągu lat trzech — o ile pobory te innymi wierzytelnościami do maksymalnie ustawą dopuszczalnej kwoty nie są już obciążone. Dalej idące względy przy udzielaniu zaliczek zastrzeżone są ocenie władzy, której w tym wypadku pozostawia się też ustalenie sposobu spłaty, jakoteż ewentualnie wskazanych środków zabezpieczenia.

§ 44.

Prawo nauczycieli rzeczywistych do poborów emerytalnych (odprawy), jakoteż prawa pozostałych po nauczycielu przynależnych do kwartału pośmiertnego i poboru zaopatrzenia (odprawy), należy oceniać według obowiązujących przepisów ustawy z d. 19. lutego 1907. Nr. 34. dz. u. p. — ze zmianami z niniejszej ustawy wynikającymi.

§ 45.

Jeżeli nauczyciel rzeczywisty z powodu przytępienia umysłu, obłądki, albo innej nieuleczalnej choroby lub nieszczęśliwego wypadku, któremu uległ wskutek wykonywania zawodu, stał się do dalszej służby nauczycielskiej niezdolnym, policza mu się przy wymiarze poborów emerytalnych najmniej dalszych lat 10. Ponadto można w warunkach

zasługujących na szczególne uwzględnienie przyznać emeryturę w jeszcze wyższym wymiarze, aż do pełnej kwoty policzalnych przy wymierzaniu emerytury poborów. Przyznawanie poborów emerytalnych przysługuje Radzie szkolnej krajowej.

Jeżeli umrze nauczyciel, który uzyskał prawo do emerytury, należy się żonie i sierotom zaopatrzenie, obliczone według poborów i stanu awansowego w dniu śmierci męża (ojca).

§ 46.

Jeżeli nauczyciel wskutek zarządzenia władzy czuje się pokrzywdzonym w swoich prawach służbowych, natenczas może wnieść zażalenie w drodze służbowej.

V.

Obowiązki nauczycieli.

§ 47.

Nauczyciel, zajęty w publicznych szkołach ludowych, ma się odznaczać nieposzlakowanym życiem, spełniać obowiązki swego urzędu wiernie i sumiennie, przyświecać przykładem swemu otoczeniu. W wypełnianiu swego zadania znaleźć ma u swych władz poparcie, ma prawo domagać się współdziałania domu rodzicielskiego i jako osoba urzędowa, korzystać z ustawowej ochrony władz w całej pełni.

§ 48.

Jeżeli nauczyciel w urzędowaniu dozna przeszkody wskutek niewłaściwego zachowania się stron, należy wobec winnych zastosować te same przepisy, jakie istnieją celem ochrony urzędowania urzędników państwowych.

§ 49.

Nauczyciel powinien unikać wszelkiego zachowania się sprzecznego z obowiązkami służbowymi i uwłaczającego powadze stanu nauczycielskiego lub też jego działalności wychowawczej i nau-

czyielskiej, oraz wystrzegać się wszelkiego nadużycia swego urzędowego stanowiska.

§ 50.

Nauczyciel powinien stosować się chętnie i ściśle do ustaw i rozporządzeń, jakoteż poleceń władz szkolnych i przełożonych; rad, wskazówek i nापomnień kierownika względnie dyrektora szkoły sumiennie przestrzegać, tudzież stosować je skutecznie przy nauce i spełnianiu innych swych obowiązków służbowych.

§ 51.

Nauczyciele są obowiązani zachowywać się uprzejmie wobec członków władz szkolnych i członków grona nauczycielskiego, tudzież przez zgodne współdziałanie ułatwić sobie wzajemne spełnienie zadania i podnosić powagę szkoły u publiczności. Starsi członkowie grona winni na żądanie swem doświadczeniem wspierać uprzejmie młodszych w spełnianiu ich zawodu. O starszeństwie w gronie stanowi klasa rangi, w równej klasie rangi — lata służby, przy równych latach służby — wiek.

§ 52.

Nauczyciele są obowiązani w interesie nauki i frekwencji szkolnej, przede wszystkim zaś w interesie wychowania, utrzymywać z wszelką usilnością konieczną styczność z domem rodzicielskim. Dla omawiania dotyczących kwestyi należy urządzać zebrania rodzicielskie. W obcowaniu z rodzicami młodzieży szkolnej i w urzędowych stosunkach ze stronami wogóle winni nauczyciele postępować uprzejmie, udzielać im z wszelką gotowością potrzebnych rad i wskazówek oraz starać się o pozyskanie zaufania ludności.

Z drugiej strony nauczyciele mają prawo żądać ze strony rodziców lub ich zastępców czynnego popierania szkoły w wypełnianiu jej zadania, stosowania

się do odnośnych przepisów i wskazówek władz szkolnych, rad nauczycielskich, dotyczących się nauki lub wychowania dzieci, tudzież jawienia się w budynku szkolnym na wezwanie kierownika względnie dyrektora szkoły w interesie nauki lub wychowania dzieci, względnie pupilów.

§ 53.

Nauczyciel jest obowiązany do udzielania nauki w 24 godzinach tygodniowo, nie może on jednak, jeżeli dobro szkoły tego wymaga, uchylić się od nadobowiązkowego udzielania nauki aż do 6 godzin tygodniowo, za co należy mu się wynagrodzenie według § 40-tego ustawy.

§ 54.

Celem osiągnięcia pomyślnego stanu nauki winni nauczyciele przygotowywać się starannie do lekcyi, poprawiać sumiennie ćwiczenia piśmienne, stosować się do planu naukowego, nie odstępować od podziału godzin i poszczególnych godzin nauki nie używać inaczej, jak tylko na spełnienie każdorazowego zadania nauki.

§ 55.

Każdy nauczyciel jest odpowiedzialny za osiągnięcie przepisanego celu nauki, o ile nie zajdą żadne utrudniające okoliczności. Nauczyciele winni zapisywać codziennie do dziennika lekcyjnego przerobiony materiał naukowy i ćwiczenia piśmienne, z należytą pilnością i starannością utrzymywać akta urzędowe, oraz wygotowywać świadectwa i zawiadomienia szkolne.

§ 56

Nauczyciele mają ściśle przestrzegać przepisanego czasu nauki i mają — celem czuwania nad zbierającą się na naukę młodzieżą — jawić się w izbie szkolnej na kwadrans przed nauką, o ile nie zaprowadzono wspólnego nadzoru kilku klas.

§ 57.

Nauczyciele mają wykonywać ściśle uchwały konferencji i wszyscy winni brać udział w uroczystościach szkolnych.

§ 58.

Nauczycielom nie wolno używać dzieci szkolnych do załatwiania spraw i czynności, które są niezgodne z karnością szkolną, nie pozostają w żadnym związku z celem nauki, lub zagrażają zdrowiu dzieci; w szczególności nie wolno używać dzieci szkolnych do robót w domu nauczyciela, do czyszczenia budynku szkolnego lub dowywiadywania się o podejrzanych zastąpieniach współuczniów. Tylko w razie koniecznym i to jedynie wtedy, jeżeli przeciw temu nie przemawiają względy zdrowotne i pedagogiczne, wolno poruczyć dzieciom szkolnym udzielanie potrzebnych wiadomości rodzicom współuczniów.

§ 59.

Nauczycielom nie wolno po nauce szkolnej urządzać w klasie nauki dodatkowej za osobną opłatą, nie wolno przyjmować podarunków od dzieci szkolnych lub ich rodziców, ani zbierać pieniędzy między młodzieżą szkolną — celem ofiarowania podarunku kierownikowi, dyrektorowi lub innemu nauczycielowi szkoły przy jakiegokolwiek sposobności.

§ 60.

Nauczyciele, powołani do czynnej służby wojskowej mają donieść o tem bezzwłocznie władzy przełożonej, podając odnośne daty powołania. Podczas czynnej służby do 8 tygodni, tudzież ćwiczeń peryodycznych, zatrzymuje nauczyciel prawo do poborów. Czas spędzony w takim stosunku służbowym zalicza się również przy posunięciu do wyższej klasy rangi, względnie wyższego stopnia płacy. Uprawnienia te mają być zastosowane również w razie wyjątkowego powołania rezerwistów lub rezerwistów zapasowych do czynnej służby podczas

pokoju także na czas dłuższy niż 8 tygodni.

Natomiast nauczycielom, powołanym do odbycia czynnej służby wojskowej, ustawowo rok lub dłużej trwającej, należy pobory zastanowić; czas spędzony w tym stanie wlicza się do ogólnej liczby lat służby nauczycielskiej, nie wlicza się natomiast przy posunięciach do wyższej klasy rangi, względnie wyższego stopnia płacy, jednakże nauczyciel zatrzymuje charakter swój wedle już osiągniętej klasy rangi. Tak samo zatrzymuje nauczyciel swój stopień wedle klasy rangi na czas czynnej służby wojskowej w razie mobilizacji (uzupełnienia na stan wojenny) lub powołania do pospolitego ruszenia.

O ile nauczyciel podczas takiej czynnej służby wojskowej ma prawo do poborów służbowych, postanawiają istniejące, osobne zarządzenia; czas takiej czynnej służby wlicza się przy posuwaniu do wyższej klasy rangi.

§ 61.

Jeżeli nauczyciel chce wstąpić do czynnej służby wojskowej dobrowolnie, bez ustawowego obowiązku, albo przejściowo w niej pozostać, potrzebuje do tego pozwolenia Rady szkolnej krajowej, którego odmówić można tylko w razie służbowej konieczności.

§ 62.

Nauczyciel jest obowiązany zawiadomić władzę służbową o swem stałym miejscu zamieszkania, a o każdej zmianie tegoż wczas donosić. Powinien on również dobierać sobie miejsce zamieszkania w ten sposób, ażeby mógł bez trudności wypełniać swoje obowiązki służbowe.

§ 63.

O zamierzonym zawarciu związku małżeńskiego ma nauczyciel donieść władzy służbowej, podając daty personalne osoby, którą zamierza zaślubić. Donie-

sienie to ma nastąpić na 2 tygodnie przed zawarciem ślubu, o ile dostateczne powody nie usprawiedliwiają doniesienia w późniejszym terminie.

Nauczyciele tymczasowi mogą zawierać związki małżeńskie tylko za zezwoleniem władzy.

§ 64.

Nauczyciel nie może obok swego urzędu zajmować się takim zarobkowaniem ubocznem, któreby było sprzeczne z powagą i godnością jego urzędu.

Czynności sprzeczne z powagą i godnością stanu nauczycielskiego określa Rada szkolna krajowa.

VI.

Przełożenstwo nauczycieli.

§ 65.

Najwyższe kierownictwo, nadzór wychowania i władzę wykonawczą w kraju w sprawach szkół i zakładów wychowawczych, podlegających Radom szkolnym okręgowym, spełnia Rada szkolna krajowa.

§ 66.

Rada szkolna okręgowa zarządza w swym okręgu szkołami ludowymi publicznymi, oraz zakładami naukowymi i wychowawczymi, które są z niemi połączone, z wyjątkiem szkół ćwiczeń przy seminariach nauczycielskich; sprawuje nadzór nad szkołami ludowymi prywatnymi, oraz nad zakładami wychowawczymi i prywatnymi dla młodzieży, która nie uczęszcza do szkół ludowych pospolitych.

Nadzór pedagogiczny z ramienia Rady szkolnej okręgowej wykonuje nad szkołami ludowymi inspektor szkolny okręgowy.

§ 67.

Bezpośrednim przełożonym każdej więcej klasowej szkoły ludowej jest nauczyciel, zamianowany jej kierownikiem względnie dyrektorem, albo zastępca tymczasowy według starszeństwa.

§ 68.

Ministerstwo wyznań i oświaty stanowi wyższą instancję nauczycieli w drodze rekursu we wszystkich sprawach służbowych, wynikających ze stosunku do władz przełożonych. Od orzeczenia Ministerstwa można wnieść odwołanie do Trybunału administracyjnego.

§ 69.

Rada szkolna krajowa w szczególności:

a) sporządza i prowadzi status nauczycielski;

b) wydaje nauczycielom dekrety, uprawniające do rzeczywistego i stałego sprawowania zawodu nauczycielskiego; posuwa nauczycieli do wyższej klasy rangi, oraz do wyższego stopnia płacy;

c) mianuje dyrektorów szkół wydziałowych i kierowników szkół ludowych;

d) udziela urlopów, skutecznie przeniesienia w drodze służbowej, przenosi nauczycieli w stan spoczynku, wymierza zaopatrzenia dla wdów i sierót po nauczycielach;

e) zgłasza sprawy dyscyplinarne nauczycieli do senatu krajowego i przeprowadza zapadłe wyrokiem zarządzenia;

f) sprawuje nadzór nad czynnościami inspektorów szkolnych okręgowych i zarządza wizytację szkół przez inspektorów szkolnych krajowych;

g) zatwierdza plany naukowe, instrukcje i podręczniki szkolne, opracowane i przedłożone przez komisję fachowych nauczycieli, utworzoną w połowie z członków, powołanych przez Radę szkolną krajową, w połowie z delegatów, wybranych przez nauczycielską konferencję krajową.

h) ułatwia nauczycielom dalsze kształcenie się w zawodzie przez urządzenie kursów, wycieczek po kraju i zagranicę, wysyłanie nauczycieli celem dalszego kształcenia się lub poznania szkolnictwa

innych krajów lub państw, oraz przez zaopatrywanie okręgowych bibliotek szkolnych w odpowiednie fundusze na zakupno dzieł naukowych.

§ 70.

Rada szkolna okręgowa w swoim okręgu :

a) sprawuje nadzór nad szkołami i zakładami wychowawczymi w kierunku pedagogicznym i administracyjnym, oraz prowadzi w całym okręgu wykaz młodzieży w wieku szkolnym będącej i do szkoły obowiązanej;

b) mianuje i przenosi nauczycieli tymczasowych ;

c) udziela urlopu nauczycielom do 6 miesięcy ;

d) porucza zastępstwo kierownictwa szkoły jednej z sił nauczycielskich według starszeństwa w służbie i rozpisuje najdalej w przeciągu 4 tygodni po opróżnieniu posady konkurs na stałe obsadzenie ;

e) przedkłada Radzie szkolnej krajowej podania nauczycieli o nadanie im stałych posad ;

f) przeprowadza z czynnikami miejscowymi wszelkie pertraktacje, umożliwiające wszystkim bez wyjątku młodzieży, w wieku szkolnym będącej, naukę normalną, oraz ułatwiające nauczycielom spełnianie obowiązku nauczania ;

g) wydaje opinię o stanie szkoły i naku pisemnie w księdze hospitacyjnej szkoły, oraz osobnem pismem aplikację służbową dotyczącego nauczyciela po każdej wizytacji do osobistej jego wiadomości.

§ 71.

W każdej gminie administracyjnej opiekuje się szkołą (-ami) Rada szkolna miejscowa, której skład i zakres działania określa osobna ustawa.

Zadaniem jej jest : wspieranie szkoły w jej działalności, staranie się o frekwen-

cyę dziatwy, o zaopatrzenie jej w książki i przybory naukowe, o dostarczenie szkole odpowiednich ubikacyi, należytego opału, sprzętów, przyborów naukowych itp., nie przysługuje jej jednak prawo nadzoru w kierunku dydaktyczno-pedagogicznym.

§ 72.

Dyrektor, względnie kierownik szkoły zarządza całym zakładem i jest w pierwszej linii odpowiedzialny za ściśle wykonywanie ustaw i rozporządzeń władz szkolnych, tudzież za prawidłowy stan szkoły.

§ 73.

Dyrektor lub kierownik szkoły zastępuje szkołę na zewnątrz i pośredniczy w stosunku urzędowym z władzami szkolnemi.

Podania wystosowane przez nauczycieli do władz szkolnych przedkłada niezwłocznie do miejsca przeznaczenia.

§ 74.

Dyrektor lub kierownik szkoły wdraża siły nauczycielskie do rzetelnego wypełniania obowiązków i wspiera je wedle sił w wykonywaniu ich zawodu; przyświeca dobrym przykładem, pomaga radą i czynem przy udzielaniu nauki, tudzież we wszystkich sprawach, dotyczących karności szkolnej i stosunku ze stronami, oraz w sposób poważny i godny wpływa na zachowanie się podwładnych nauczycieli.

§ 75.

Wszelkie sprawy szkoły, sprawy wychowania i nauczania, o ile wybiegają poza zakres ścisłej administracji szkolnej, poruczonej dyrektorowi (kierownikowi), omawia i ustanawia konferencya grona nauczycielskiego. Dyrektor (kierownik) szkoły nie może niedopuszczyć do uchwał konferencyi, jeżeli te nie są sprzeczne z obowiązującymi rozporządzeniami władz szkolnych ; uchwały te

jednak mają moc obowiązującą z chwilą zatwierdzenia ich przez Radę szkolną okręgową za zwrotem protokołu. Uchwały grona nauczycielskiego uwidocznią dyrektor (kierownik) szkoły w osobnej księdze uchwał w porządku chronologicznym.

§ 76.

Dyrektor (kierownik) szkoły winien czuwać nad tem, aby uchwalone na konferencyi nauczycielskiej jednolite zasady nauczania, karności szkolnej i urzędzenia szkoły stosowano i przeprowadzano równomiernie; z tego też powodu ma być z reguły obecnym w budynku szkolnym podczas trwania nauki, zwracać jak największą uwagę na skuteczność wychowania i nauczania, hospitować często naukę wszystkich sił nauczycielskich w szkole zatrudnionych i dążyć do usunięcia ewentualnych wykroczeń i nadużyć.

§ 77.

Kierownik względnie dyrektor szkoły winien ściśle czuwać nad tem, aby prowadzony tok nauki nie doznał przeszkody tudzież, aby do sal szkolnych podczas nauki wchodziły tylko osoby do tego upoważnione, t. j. kierownik względnie dyrektor szkoły, przewodniczący Rady szkolnej krajowej i okręgowej, inspektorowie szkolni i osoby przez Radę szkolną krajową lub okręgową w pewnych specjalnych wypadkach do tego upoważnione.

§ 78.

Żadnemu zwierzchnikowi nie wolno czynić uwag nauczycielom w obecności dzieci szkolnych lub w sposób, mogący naruszać ich powagę. Wszelkie uwagi, pouczenia i polecenia przełożonych powinny być wypowiedziane w przyzwoitej formie, rzeczowo i życzliwie. Błądzącemu nauczycielowi należy przedstawić ujemne skutki jego postępowania i wskazać drogę właściwą.

§ 79.

Bezpośredni nadzór nad stanem i postępowaniem nauki religii służy właściwemu

kościółowi lub stowarzyszeniu religijnemu.

§ 80.

Na początku roku szkolnego kierownik szkoły przeznacza dla każdej klasy gospodarza, przydziela nauczycielom poszczególne przedmioty nauki w klasach, oraz układa podział godzin. Przy układaniu podziału godzin winien uwzględnić według możliwości uzasadnione życzenia sił nauczycielskich i w ogólności uważać na to, aby siły te, stosownie do swego uzdolnienia i w zakresie obowiązkowego wymiaru godzin, były zajęte jak najrównomierniej.

Jeżeli szkoła nie ma własnego nauczyciela religii, należy godziny nauki religii wyznaczać w porozumieniu z urzędem parafialnym, względnie z przełożeniem izraelickiej gminy wyznaniowej; gdyby nie można w tym względzie osiągnąć zgody, należy odnieść się do Rady szkolnej okręgowej. Urząd parafialny, względnie przełożenie gminy wyznaniowej, ma w należyтым czasie przed rozpoczęciem roku szkolnego podać kierownikowi szkoły do wiadomości swoje życzenia co do wyznaczenia godzin na naukę religii, tudzież nazwiska osób, którym poruczono jej udzielanie.

Ustalony podział godzin należy w szkołach ludowych dwu i więcej klasowych, po przeprowadzeniu nad nim obrad na konferencyi nauczycielskiej, przedłożyć do zatwierdzenia Radzie szkolnej okręgowej wraz z zarządzeniami, co do rozdziału klas i przedmiotów naukowych.

§ 81.

W każdej szkole ludowej należy utrzymywać następujące akta urzędowe: kronikę szkolną, inwentarz szkolny, protokół czynności, indeks normalistów, księgę wizytacyjną, katalogi biblioteczne, spis książek dla ubogich dzieci, spis książek zaleconych do bibliotek młodzieży szkolnej, katalogi klasowe, względnie katalog główny, wykazy uczęszczania, dzienniki

lekcyjne, nadto szczegółowe plany naukowe, a w szkołach dwu i więcej klasowych protokół konferencyjny i księgę uchwał groma nauczycielskiego.

Akta urzędowe prowadzi kierownik szkoły; inne siły nauczycielskie mają w razie potrzeby pomagać mu w tej czynności.

Dziennik lekcyjny i katalog klasowy prowadzi gospodarz klasy; inne siły nauczycielskie, zajęte w klasie, czynią w nich zapiski, dotyczące się ich przedmiotów naukowych i godzin nauki.

Jeżeli w jednej klasie są połączone dwa stopnie nauki, należy prowadzić dziennik lekcyjny osobno dla każdego stopnia.

Kierownik szkoły czuwa nad należytem prowadzeniem tych aktów urzędowych.

Szczegółowe postanowienia co do urządzenia, prowadzenia i przechowania aktów urzędowych wydaje Rada szkolna krajowa.

Kierownik szkoły winien poznać dokładnie wpływające rozporządzenia władz szkolnych i wszystkie inne normalia, oraz zaznajomić z nimi podwładne siły nauczycielskie; winien notować wszystkie przepisy i rozporządzenia po porządku w indeksie normaliów i przechowywać według roczników. Nauczycielowi wolno w każdej chwili korzystać z indeksu normaliów i zbioru normaliów.

Nieznajomość ogłoszonych przepisów nie stanowi w danym razie żadnej podstawy do uprzedliwienia.

§ 82.

Kierownik (dyrektor) szkoły sprawuje nadzór nad budynkiem szkolnym i porządkiem domowym.

Ryczałt, potrzebny na utrzymanie budynku szkolnego, urządzenie sal szkolnych i kancelaryi, na opał, oświetlenie i obsługę, pobiera kierownik (dyrektor) szkoły wprost z Urzędu podatkowego w ratach kwartalnych z góry.

Pod jego wyłącznym i bezpośrednim zarządem jest ogród i sprzęty szkolne, opał, oświetlenie i obsługa; winien on przestrzegać, aby w budynku oraz na boisku, przeznaczonem na zabawy i gimnastykę, panowała czystość i porządek, aby izby szkolne, urządzenie i sprzęty szkolne, zbiory i biblioteki znajdowały się w stanie odpowiadającym celowi nauki i higienie, tudzież, aby budynek szkolny wraz ze wszystkimi przynależnościami nie był ani przez siły nauczycielskie ani przez kogokolwiek innego używany w sposób sprzeczny z jego przeznaczeniem. Zezwolenie na używanie ubikacyi szkolnych do innych celów, aniżeli szkolnych, przysługuje w każdym poszczególnym wypadku władzy szkolnej krajowej.

Jeżeli mają być wydane jakie zarządzenia ze względu na stan budowlany lub sanitarny budynku szkolnego lub w sprawie sprzętów i urządzeń szkolnych, winien kierownik szkoły zwrócić się natychmiast o pomoc do władz szkolnych.

Kierownik szkoły ma utrzymywać w należytem stanie ogród szkolny i doświadczalne pole gospodarcze; nie wolno mu tych nieruchomości używać na cele odmienne lub też wydzierżawiać.

Przy oddawaniu budynku szkolnego wraz z przynależnościami zastępcy należy sporządzić protokół w dwóch równobrzmiących egzemplarzach, z których jeden zostaje w aktach szkolnych, a drugi przedkłada się Radzie szkolnej okręgowej.

§ 83.

Bezpośredni nadzór nad środkami naukowymi i nad bibliotekami, oraz prowadzenie katalogów bibliotecznych może konferencya nauczycielska przekazać jednej lub więcej siłom nauczycielskim pod zwierzchniczym nadzorem kierownika szkoły.

Bezpośredni nadzór nad poszczególnymi izbami szkolnemi i nad znajdującymi

cemi się w nich urządzeniami i sprzętami sprawuje gospodarz klasy.

§ 84.

Obowiązki kierownika szkoły wiecjklasowej spełnia w szkole 1-klasowej nauczyciel kierujący odnośną szkołą.

VII.

Tabela kwalifikacyjna, senaty.

§ 85.

Dla oznaczenia aplikacyi nauczycieli Rada szkolna krajowa prowadzi tabelę kwalifikacyjną wszystkich w kraju nauczycieli.

Równocześnie Rady szkolne okręgowe prowadzą tabelę kwalifikacyjną nauczycieli swego okręgu: tymczasowych rzeczywistych i stałych. Rady szkolne okręgowe wpisują do tabeli kwalifikacyjnej aplikacyę nauczycieli po wizytacyi szkoły, przy sposobności wydania na piśmie orzeczenia z wyników hospitacyi.

Z końcem roku przesyłają Rady szkolne okręgowe aplikacyę końcową nauczycieli Radzie szkolnej krajowej — celem zapisania jej do krajowej tabeli kwalifikacyjnej.

§ 86.

Przy ustalaniu kwalifikacyi należy brać wzgląd na:

1. zawodowe wykształcenie, oraz znajomość przepisów potrzebnych do wykonywania zawodu;

2. zdolności;

3. pilność i sumiennność w wykonywaniu służby;

4. wynik pracy nauczycielskiej;

5. zachowanie się w szkole i poza szkołą;

6. u dyrektorów i kierowników szkół oraz nauczycieli, ubiegających się o kierownictwo szkoły: zdolność do kierownictwa szkołą wydziałową, względnie ludową.

Jeżeli w pojedynczym wypadku pewne okoliczności mogą mieć ścisłą łączność i doniosłość dla kwalifikacyi, należy je wyraźnie zaznaczyć.

§ 87.

Ostatnia aplikacya w tabeli kwalifikacyjnej rozstrzyga w sprawach urzędowych nauczycieli z tem jednak, że gdy jest wyjątkowo gorszą, należy uwzględnić poprzednie dobre.

§ 88.

Dla ujednostajnienia postępowania przy oznaczeniu aplikacyi nauczycieli mają być do opisanja aplikacyi używane następujące noty: 1. znakomita, 2. bardzo dobra, 3. dobra 4. odpowiednia, 5. mniej odpowiednia.

Aplikacya odpowiednia należy się nauczycielowi, który według sił swoich stara się obowiązkom uczynić zadość i cel wskazany w szkole przynajmniej w niezbędnej mierze osiąga.

Aplikacya dobra należy się nauczycielowi, który czyni zadość swoim obowiązkom i wykaże dobre wyniki swej pracy.

Aplikacyę bardzo dobrą przyznawać należy nauczycielowi, który obowiązkom swoim pod każdym względem w zupełności czyni zadość, a tem samem zasługuje przy równych latach służby na pierwszeństwo wobec kompetentów z aplikacyą niższą.

Aplikacyę znakomitą należy przyznawać nauczycielowi, który gorliwą i skuteczną pracą ponad swój ścisły obowiązek, tudzież ciągłym kształceniem się wyprzedza w tym względzie swoich kolegów i na którego ma być zwrócona uwaga w tym kierunku, by przy równych latach służby miał pierwszeństwo wobec kompetentów z aplikacyą bardzo dobrą, dobrą lub tylko odpowiednią.

Wszelkie określające dodatki do not aplikacyi jak: wcale, ledwie i t. p. są wykluczone i nie mogą wpływać na podniesienie lub obniżenie zasadniczej noty.

§ 89.

Aplikacja znakomita lub bardzo dobra nie daje pierwszeństwa wobec kompetenta z kwalifikacją dobrą, jeżeli aplikację taką posiada dyrektor lub kierownik szkoły, kompetujący o posadę dyrektora lub kierownika tej samej szkoły, przy sposobności jej organizacyi na szkołę wyższej kategorii.

§ 90.

Mniej odpowiednia aplikacja nauczyciela tylko wtedy wpływać może ujemnie na stosunek prawno-służbowy, szczególnie na uszczuplenie w awansie, o ile z tytułu mniej odpowiedniej aplikacji Rada szkolna krajowa wytoczyła nauczycielowi śledztwo dyscyplinarne, celem wykazania, czy aplikację tę spowodowały okoliczności zewnętrzne, towarzyszące pracy nauczyciela, czy jego własna wina.

§ 91.

Każdy nauczyciel otrzyma z Rady szkolnej okręgowej z końcem roku szkolnego urzędowy odpis swojej aplikacji. Nauczyciel, czujący się aplikacją pokrzywdzony, ma prawo odwołać się w tej sprawie do senatu powiatowego w ciągu dwóch tygodni po doręczeniu mu odpisu urzędowego. Orzeczenie senatu zapisuje Rada szkolna okręgowa w tabeli kwalifikacyjnej nauczyciela bez zmiany i zastrzeżeń. To samo orzeczenie i w ten sam sposób zapisuje Rada szkolna krajowa w tabeli krajowej, o ile interesowany nie odniesie się w tej sprawie do senatu krajowego, jako instancyi wyższej.

§ 92.

Senat powiatowy składa się:

a) z dwóch delegatów Rady szkolnej okręgowej, którymi nie mogą być jednak ani przewodniczący Rady szkolnej okręgowej, ani też inspektor szkolny okręgowy ;

b) z czterech delegatów stanu nauczycielskiego, wybranych na konferencyi

szkolnej okręgowej z pomiędzy osób stanu nauczycielskiego, zamieszkałych w danym okręgu, bez względu na to czy w czynnej pozostaje służbie lub też w stanie spoczynku. Wybór dokonywa się bezwzględną większością głosów wszystkich obecnych nauczycieli, uprawnionych do głosowania. Konferencya ta wybiera równocześnie 4 zastępców delegatów do senatu, których do urzędowania powołuje przewodniczący senatu w porządku ilości otrzymanych głosów, a to w wypadku choroby, względnie innej przeszkody delegata właściwego lub w wypadkach, przewidzianych § § 146, 152 i 153.

Urzędowanie poszczególnych członków senatu i ich zastępców trwa trzy lata.

§ 93.

W skład senatu pod żadnym warunkiem nie może być wybrany inspektor szkolny okręgowy lub krajowy, ani też delegat nauczycielski do Rady szkolnej okręgowej ; obydwom przysługuje jednak prawo brania udziału w obradach senatu z głosem doradczym, nie mogą być jednak obecni przy głosowaniu.

§ 94.

Członkowie senatu wybierają z pomiędzy siebie większością głosów przewodniczącego i sekretarza.

§ 95.

Uchwały senatu zapadają przez głosowanie większością głosów, przewodniczący głosuje ostatni. W razie równości głosów prawomocną jest uchwała, za którą głosuje przewodniczący. W sprawach dyscyplinarnych wyrok ogłasza przewodniczący. Od wyroku przysługuje odwołanie do senatu krajowego w przeciągu dni 30 od dnia doręczenia.

§ 96.

Senat krajowy składa się z jednego delegata z każdego rejonu szkolnego

krajowego, oraz trzech delegatów Rady szkolnej krajowej. Delegatów nauczycielskich i ich zastępców wybiera konferencja krajowa na przeciąg jej czasokresu jak w § 92. litera b). Zastępcę delegata powołuje do urzędowania przewodniczący senatu jak w § 92. Przewodniczy senatowi krajowemu, wybrany większością głosów członek senatu.

§ 97.

W skład senatu krajowego mogą wchodzić interesowani delegaci nauczycielscy do Rad szkolnych okręgowych, którym przysługuje głos doradczy tylko w sprawach nauczycieli ich okręgu. W sprawach nauczycieli innego okręgu nie mogą być obecni na posiedzeniu i nie mają prawa zabierania głosu.

§ 98.

Uchwały w senacie krajowym zapadają przez głosowanie; przewodniczący głosuje ostatni. W razie równości głosów prawomocną jest uchwała, za którą głosuje przewodniczący. Wyroki i orzeczenia senatu ogłasza przewodniczący. Od orzeczenia kwalifikacyjnego niema odwołania.

§ 99.

Nauczyciel, którego sprawa kwalifikacyjna jest przedmiotem obrad w senacie, nie ma prawa być przy tem obecnym, chyba wezwany. Przysługuje mu jednak prawo obecności w sprawach dyscyplinarnych; wtenczas może dobrać sobie do obrony zastępcę prawnego lub wyręczyć się nauczycielem, obdarzonym jego zaufaniem.

§ 100.

Wszyscy nauczyciele i urzędnicy, powołani do współdziałania w postępowaniu kwalifikacyjnym lub dyscyplinarnym mają w wykonaniu swych funkcyj pod osobistą, dyscyplinarną odpowiedzialnością, zachować najściślejszą sumiennosc i przedmiotowosc, nie ulegać żadnym wpływom i kierować się jedynie względami sprawiedliwości.

§ 101.

Tajemnica toku spraw w senacie powiatowym i krajowym obowiązuje zarówno wszystkich biorących udział w obradach senatu.

VIII.

Urlopy, przynoszenie w stan spoczynku, stosunek pozasłużbowy, rozwiązanie stosunku służbowego.

§ 102.

Każdemu nauczycielowi należy na jego prośbę, w razie istotnej potrzeby, udzielić urlopu.

§ 103.

Urlopu do 3 dni włącznie udziela kierownik szkoły, do 6 miesięcy Rada szkolna okręgowa, ponad 6 miesięcy Rada szkolna krajowa.

§ 104.

Czas choroby, czas trwania egzaminów zawodowych i czas służby wojskowej, wynikającej z ustawowego obowiązku, nie zalicza się do urlopów.

§ 105.

Jeżeli nauczyciel z powodu choroby lub innych ważnych powodów nie może wypełniać swoich obowiązków służbowych, winien natychmiast zawiadomić o tem kierownika szkoły i podać zarazem przyczynę, a o ile to możliwe, także przypuszczalny czas trwania przeszkody.

Nauczyciel chory nie potrzebuje starać się o urlop: w razie choroby dłużej trwającej orzeka lekarz urzędowy, kiedy nauczyciel może objąć obowiązki służbowe.

Kierownik szkoły winien w razie przeszkody własnej zawiadomić o niej swego zastępcę, t. j. nauczyciela najstarszego rangą i służbą; jeżeli przeszkoda trwałaby dłużej niż 3 dni, winien za-

wiadomić o tem Radę szkolną okręgową, względnie prosić o urlop.

Nauczyciel kierujący szkołą jednoklasową winien w razie przeszkody własnej zawiadomić o niej bezzwłocznie przewodniczącego Rady szkolnej miejscowej, a gdyby przeszkoda trwała dłużej niż 3 dni, winien zawiadomić o tem Radę szkolną okręgową, względnie prosić o urlop.

§ 106.

Każda prośba o urlop, odpowiednio wcześniej wniesiona, musi być załatwiona jak najspieszniej, w każdym razie jednak przed terminem rozpoczęcia urlopu, w prośbie podanym. Gdy proszący o urlop nie otrzyma odpowiedzi we właściwym czasie, może w wypadkach ważnych rozpocząć urlop w terminie, w podaniu wymienionym, po poprzednim zawiadomieniu o tem swej bezpośredniej władzy zwierzchniczej.

§ 107.

Nauczyciel, który nie wykonuje swoich obowiązków służbowych z powodu urlopu, choroby, składania egzaminów zawodowych, ustawowo obowiązującej służby wojskowej lub innej, od niego niezależnej przyczyny, nie może być w swoich prawach i korzyściach służbowych w niczem ograniczony.

§ 108.

Nauczyciel, pozostający na urlopie bezpłatnym, celem sprawowania czynności zarobkowych, nie może być posunięty w tym czasie do wyższej klasy rangi, ani do wyższego stopnia płacy. Czas spędzony na takim urlopie po powrocie do czynnej służby nie wlicza się do lat awansu. Przepis ten nie dotyczy nauczycieli, zajętych w szkołach prywatnych z prawem publiczności.

§ 109.

Jeżeli w przekroczeniu udzielonego urlopu udowodniono winę nauczyciela,

należy traktować je na równi z samowolnem wydaleniem się ze służby.

§ 110.

Nauczyciel, który otrzymał urlop z powodu niezdolności do służby, jeżeli po pełnym rocznym urlopie przypuszczać można, że powód tegoż urlopu prawdopodobnie po jakimś czasie ustąpi albo usunięty być może, ma prawo przejść w czasowy stan spoczynku (być skwieskowanym).

Przez niezdolność do służby rozumie się niezdolność nauczyciela do spełniania obowiązków na zajmowanym przez niego stanowisku. Nauczyciel, który stara się o przeniesienie w czasowy stan spoczynku, winien przed wniesieniem podania poddać się zbadaniu urzędowo-lekarskiemu, i przy tem podać lekarzowi cel badania i potrzebne daty, odnosczące się do swego stanowiska służbowego.

Lekarz odsyła orzeczenie co do powodu, stopnia i prawdopodobnego trwania niezdolności do służby wprost władzy służbowej nauczyciela.

§ 111.

Przeniesienie w czasowy stan spoczynku można zarządzić z urzędu, jeżeli nauczyciel :

a) stracił zdolność rozporządzania sobą albo

b) z powodu słabości dłużej niż rok jest nieobecny w służbie i urzędownie stwierdzonem zostanie, że niezdolność do służby w przeciągu 6 następnych miesięcy usuniętą być nie może, a nie zachodzą powody przeniesienia go w stały stan spoczynku.

§ 112.

Nauczyciel, przeniesiony w czasowy stan spoczynku może każdego czasu zgłosić się do służby, a w takim razie winien najpóźniej z początkiem następnego roku szkolnego być wprowadzonym w urzędowanie.

Jeżeli nauczyciel, będący w czasowym stanie spoczynku, do lat 5 do służby się nie zgłosi, zarządzi Rada szkolna krajowa urzędowe zbadanie stanu jego zdrowia.

§ 113.

Nauczyciel, przeniesiony w czasowy stan spoczynku jest obowiązany — po odzyskaniu zdolności do służby, stosownie do zarządzenia władzy lub na własne żądanie — objąć pierwotnie zajmowaną posadę, albo posadę w nowym miejscu pobytu z tymi samymi poborami, jakie miał przed skwieskowaniem. Przeciw powołaniu do czynnej służby może nauczyciel wnieść w przeciągu dni 14 odwołanie do Ministerstwa wyznań i oświaty.

§ 114.

Czas, spędzony w tymczasowym spoczynku, nie będzie policzony przy posunięciu do wyższej klasy rangi. W wypadku ponownego wprowadzenia do służby czas, spędzony przed przeniesieniem w czasowy stan spoczynku w czynnej służbie w tym samym stopniu płacy dotyczącej klasy rangi, będzie tylko o tyle policzony do posunięcia się na wyższy stopień płacy, o ile czas ten do takiego posunięcia był policzalny.

Jeżeli nauczyciel przeniesiony w stan spoczynku za odprawą, zostanie reaktwowany w czasie, wedle którego odprawa była obliczoną, natenczas nadpłata ma być ściągnięta z jego płacy najpóźniej w przeciągu lat dwu, o ile to nie obciąży minimum płacy wolnego od egzekucyi.

§ 115.

Jeżeli nauczyciel ubiega się o mandat posła do ciała ustawodawczego, albo w tych wypadkach, gdzie ustawa przewiduje zastępców posłów, o godność taką stara się, lub dopuszcza, aby go jako kandydata do takiego mandatu albo na taką godność postawiono, wtedy — aż do ukończenia wyborów — ma być po-

stawiony w stan pozasłużbowy. Jeżeli nauczyciel zostanie wybrany posłem i przyjęcia mandatu nie odmówi, należy zarządzić na czas trwania mandatu względnie jeżeli wybór ten padł na niego jako zastępcę, od czasu wstąpienia albo powołania do odnośnego ciała reprezentacyjnego postawienie go w stan pozasłużbowy.

§ 116.

Postawienie nauczyciela w stan pozasłużbowy zastrzeżone jest Radzie szkolnej krajowej.

Nauczycielowi postawionemu w stan pozasłużbowy, przysługuje prawo poboru całej w ostatnim czasie pobieranej płacy.

§ 117.

Nauczyciel, postawiony w stan pozasłużbowy, z chwilą ustania stosunku, który spowodował postawienie go w stan pozasłużbowy, wstępuje napowrót do czynnej służby. Powołanie go wprost na inną, aniżeli pierwotnie zajmowaną posadę, nie jest dopuszczalne.

§ 118.

Czas spędzony w stosunku pozasłużbowym wlicza się przy wymiarze poborów emerytalnych. Nauczyciel postawiony w stan pozasłużbowy nie traci żadnych praw.

§ 119.

Jeżeli nauczyciel rzeczywisty stanie się do służby niezdolny, a odzyskanie zdolności na przyszłość jest u niego wykluczone, co urzędownie powinno być stwierdzone, należy go przenieść w stały stan spoczynku, przyznając mu normalne pobory, jako emeryturę (odprawę):

§ 120.

Bez względu na wykazaną trwałą niezdolność do służby przysłuża prawo do przejścia w stały stan spoczynku:

1. nauczycielowi rzeczywistemu, który ukończył 60. rok życia;

2. postawionemu w stan pozasłużbowy;

3. tym nauczycielom rzeczywistym, przeniesionym w czasowy stan spoczynku, którzy w przeciągu 5 lat po wykazaniu zupełnej zdolności do służby posady ponownie nie objęli;

4. nauczycielom rzeczywistym, którzy ukończyli 35 lat służby, licząc od dnia objęcia pierwszej tymczasowej posady nauczycielskiej; otrzymują oni pełne pobory służbowe, jakie mieli w ostatnim roku służby.

§ 121.

Z urzędu może nastąpić przeniesienie w stały stan spoczynku w razie trwałej niezdolności nauczyciela do odpowiedniego przepisom pełnienia obowiązków, przekroczenia przez nauczyciela 60. roku życia, a o ile chodzi o nauczyciela, zostającego w stanie czasowego spoczynku, jeżeli tenże uzyskał ustawowe prawo do pełnych poborów emerytalnych.

§ 122.

Jeżeli przy badaniu prośby o przeniesienie w czasowy lub stały stan spoczynku okażą się jakie wątpliwości, należy podać je pisemnie do wiadomości nauczyciela, który jest uprawniony oświadczyć się co do tego w przeciągu dni 30. Prośbę tego rodzaju należy tylko wówczas odrzucić, jeżeli proszący w przeciągu oznaczonego mu czasu nie złożył żadnego oświadczenia albo, jeżeli prośba ta okaże się na podstawie wyniku badań nieuzasadnioną. Przeciw odrzuceniu prośby o przeniesienie w stan spoczynku o ile ono postanowione zostało przez Radę szkolną krajową, może nauczyciel wnieść w przeciągu dni 30-tu zażalenie do Ministerstwa wyznań i oświaty.

§ 123.

Jeżeli przeniesienie nauczyciela w stan spoczynku ma być zarządzone z urzędu, należy natychmiast zawiadomić

o tem nauczyciela pisemnie z podaniem powodów zamierzonego zarządzenia i z dodatkiem, że wolno mu w przeciągu dni 30 wnieść swoje uwagi, co do których następnie potrzebne dochodzenia mają być wdrożone. Przeciw postanowieniu Rady szkolnej krajowej, zarządzającej z urzędu przeniesienie nauczyciela w stan spoczynku, może nauczyciel w przeciągu dni 30 wnieść u swej władzy służbowej zażalenie do Ministerstwa wyznań i oświaty. W czasie trwania postępowania odwoławczego ma być nauczyciel uważany jako będący na urlopie. Jeżeli nauczyciel w przeciągu oznaczonego terminu nie wnieśli żadnych uwag, natenczas należy postąpić tak, jak gdyby on sam prosił o przeniesienie w stan spoczynku.

§ 124.

Nauczyciel ma prawo zgłosić wystąpienie ze stosunku służbowego, o ile temu nie stoją na przeszkodzie przyjęte przez niego zobowiązania. Oświadczenie to ma być złożone pisemnie Radzie szkolnej krajowej. Przyjęcie oświadczenia o wystąpieniu jest wykluczone, jeżeli przeciw nauczycielowi toczy się dochodzenie dyscyplinarne lub, gdy na nim ciąży zobowiązania pieniężne ze stosunku służbowego.

§ 125.

Oświadczenie o wystąpieniu ze służby należy uważać za przyjęte, jeżeli w przeciągu czterech tygodni nie nastąpiła odmowa przyjęcia. Przeciw odmówieniu przez Radę szkolną krajową przyjęcia oświadczenia o wystąpieniu, może nauczyciel w przeciągu dni 14 wnieść zażalenie do Ministerstwa wyznań i oświaty.

§ 126.

Przez ustąpienie ze stanowiska służbowego traci nauczyciel wszelkie prawa i pretensje, natomiast należy mu się odprawa w wysokości 3-letniej płacy

emerytalnej. W razie śmierci tego nauczyciela jego przynależni otrzymają na żądanie takie zaopatrzenie, jakieby im się należało, gdyby śmierć nastąpiła z chwilą ustąpienia tego nauczyciela ze stanowiska służbowego.

IX.

Kary dyscyplinarne i wydalenie ze służby.

§ 127.

Nauczyciele, którzy wykraczają przeciw obowiązkom, ustawą na nich nałożonym, będą karani, bez naruszenia ich możliwej ustawowo-karnej odpowiedzialności, karami porządkowymi i dyscyplinarnymi, a to wedle tego, czy ich przewinienie służbowe ze względu na rodzaj, skutki, powtórzenie lub też inne obciążające okoliczności przedstawia się jako mniejsze lub większe wykroczenie służbowe.

§ 128.

Postanowienia co do praw przedłożonego udzielania podwładnym słownych lub pisemnych wytknięć, ganienia, niewłaściwości w urzędowaniu i t.p. nie są naruszone niniejszą ustawą.

§ 129.

Karom porządkowym podpadają następujące przewinienia służbowe:

1. brak aktów szkolnych i niedbałe ich prowadzenie;

2. wykroczenia, popełnione z powodu niedokładnej znajomości ustaw i rozporządzeń władz szkolnych;

3. zaniedbywanie nadzoru w utrzymywaniu porządku i czystości w ubikacjach szkolnych;

4. nieskuteczna praca w szkole, po raz pierwszy stwierdzona, o ile w tem udowodniono winę nauczyciela;

5. samowolne skracanie czasu nauki szkolnej;

6. samowolne przedłużenie urlopu lub samowolna przerwa w wykonywaniu obowiązków służbowych;

7. wszelkie nieuprawiedliwione przekroczenia służbowe w sprawach mniej ważnych;

8. nieposłuszeństwo przełożonemu w sprawach służbowych.

§ 130.

Karom dyscyplinarnym podlegają następujące przewinienia:

1. wszystkie wykroczenia, podpadające pod ustawę karną, o ile ograniczają lub odbierają winnemu prawo wybieralności do reprezentacji gminnej, oraz wszystkie przekroczenia służbowe, które mogą pociągnąć za sobą ujemny wyrok sądowy;

2. niemoralne życie wywołujące publiczne zgorszenie;

3. praca nieskuteczna, o ile była już karana karami porządkowymi;

4. wymuszanie podarunków wartościowych;

5. wszelkie nadużycia służbowe, o ile podpadają pod ustawę karną;

6. udowodniona i powtarzająca się opieszałość, obojętność i lekceważenie obowiązków służbowych;

7. powtarzające się samowolne przerwy w wykonywaniu obowiązków służbowych, karane już poprzednio karą porządkową;

8. zuchwałe nieposłuszeństwo poleceniom przełożonego, tamujące normalny tok działalności szkoły, oraz słowna i czynna zniewaga kolegów i przełożonych w czasie urzędowania;

9. działanie na szkodę majątku szkolnego, o ile było przedmiotem dochodzenia karno-sądowego.

§ 131.

Życie prywatne nauczyciela, przynależność tegoż do pewnej partii poli-

tycznej lub stowarzyszenia i praca w nich, o ile kierunek jej nie daje publicznego zgorzenia lub też nie stoi w ujemnym stosunku do zawodowych obowiązków nauczyciela, nie podlega żadnym karom.

§ 132.

Kary porządkowe są :

- a) ostrzeżenie ;
- b) nagana pierwszego stopnia.

§ 133.

Kary te tylko na piśmie wraz z podaniem powodów mają moc obowiązującą.

§ 134.

Nałożenie kary porządkowej na nauczyciela przysługuje senatowi. Przed nałożeniem kary porządkowej należy obwinionemu nauczycielowi dać możność i sposobność do pisemnego lub ustnego usprawiedliwienia się.

§ 135.

Kary dyscyplinarne są :

- a) nagana drugiego stopnia ;
- b) przeniesienie na posadę równorzędną ;
- c) wykluczenie na oznaczony czas od wyższego stopnia płacy w tej samej klasie rangi z wliczeniem tego czasu do dalszych terminów awansowych ;
- d) wykluczenie na oznaczony czas od awansu do wyższej klasy rangi bez wliczenia tego czasu do dalszych terminów awansowych ;
- e) wykluczenie na oznaczony czas od awansu do wyższej klasy rangi z wliczeniem tego czasu do dalszych terminów awansowych ;
- f) przeniesienie w stan spoczynku ;
- g) wydalenie ze służby.

§ 136.

Nagana drugiego stopnia i przeniesienie na posadę równorzędną nie wpły-

wają ujemnie na awans do wyższej klasy rangi lub do wyższego stopnia płacy.

§ 137.

Wykluczenie od awansu do wyższej klasy rangi nie może trwać dłużej jak 3 lata.

§ 138.

Kara na przeniesienie w stan spoczynku może być orzeczona bądź na pewien czas oznaczony, bądź na zawsze.

Po upływie czasu oznaczonego w orzeczeniu ma być nauczyciel tak traktowany, jak gdyby był w czasie prawomocności orzeczenia dyscyplinarnego przeniesiony w czasowy stan spoczynku na podstawie §§ 113 i 114.

§ 139.

W wypadku orzeczenia kary na wydalenie może być nauczycielowi przyznany orzeczeniem na czas dożywotni albo w wypadku wykazanej potrzeby na czas ograniczony trwały dodatek sustentacyjny, jednak najwyżej do połowy takiej kwoty, jakaby mu w razie przeniesienia go w stały stan spoczynku przypadła jako normalna płaca emerytalna. Jeżeli nauczyciel sam na takie względy nie zasługuje, natenczas należy jego przynależnym przyznać dodatek sustentacyjny w najwyższym wymiarze normalnych poborów zaopatrzenia, jakieby im się należało w razie śmierci tego nauczyciela w służbie czynnej. Postanowienia ustawy karnej o utracie poborów emerytalnych i zaopatrzenia wskutek sąsędzenia karno-sądowego mają także zastosowanie do takich dodatków sustentacyjnych.

§ 140.

Przy wymiarze kary należy brać pod rozwagę w każdym wypadku, jak ciężkiem jest przewinienie służbowe i powstałe z tego szkody, jak również : stopień przewinienia i całe dotychczasowe zachowanie się nauczyciela.

§ 141.

Kary dyscyplinarne mogą być nałożone tylko orzeczeniem krajowego senatu na podstawie postępowania przeprowadzonego odpowiednio do przepisów.

§ 142.

Przeciw nauczycielowi, który należy do ciała ustawodawczego reprezentacyjnego, nie może być w czasie trwania sesji bez zgody Izby postępowanie dyscyplinarne ani wdrożone, ani dalej prowadzone.

§ 143.

Postępowanie dyscyplinarne przeprowadzają w zakresie kar porządkowych senaty powiatowe, w zakresie kar dyscyplinarnych senat krajowy.

§ 144.

Śledztwo dyscyplinarne na wniosek Rady szkolnej okręgowej przeprowadza senat powiatowy i wydaje wyrok, o ile przewinienie nie przekracza kary porządkowej.

Gdy śledztwo, prowadzone przez senat powiatowy z poruczenia Rady szkolnej okręgowej lub senatu krajowego, wykaże przewinienie nauczyciela, podlegające karze dyscyplinarnej, wówczas odstępuje się sprawę senatowi krajowemu bez wniosku, celem wymierzenia kary. Senat krajowy, po uwzględnieniu okoliczności łagodzących, może zwrócić senatowi powiatowemu sprawę z wnioskiem na karę porządkową.

§ 145.

Świadkowie, składający zeznania w sprawach dyscyplinarnych nauczycieli, mogą być przesłuchani przez sądy pod przysięgą.

§ 146.

Na czas śledztwa dyscyplinarnego delegata nauczycielskiego do senatu powiatowego lub krajowego wchodzi w jego

miejsce do czasu ukończenia śledztwa ten zastępca delegata, który przy wyborach otrzymał największą ilość głosów. Członek senatu, ukarany dyscyplinarnie, nie może być wybrany powtórnie do senatu. Również nie może być wybraną do senatu osoba stanu nauczycielskiego, pozostająca w śledztwie dyscyplinarnem lub dyscyplinarnie karana.

§ 147.

O ile delegat Rady szkolnej okręgowej lub krajowej do senatu podpadnie śledztwu dyscyplinarnemu lub ulegnie karze dyscyplinarnej, w miejsce jego wyznaczy Rada szkolna okręgowa lub krajowa na członka senatu jednego delegata.

§ 148.

Delegat nauczycielski do Rady szkolnej okręgowej, podlegający śledztwu dyscyplinarnemu, nie może brać udziału w obradach senatu.

§ 149.

O materyalne potrzeby senatów i sprawowanych przez nie czynności kancelaryjnych stara się Rada szkolna okręgowa, względnie krajowa.

Koszta postępowania dyscyplinarnego ponosi fundusz szkolny krajowy.

§ 150.

Kara na wydalenie może być tylko wówczas orzeczona, jeżeli za nią oświadczy się $\frac{5}{6}$ członków senatu, uprawnionych do głosowania.

§ 151.

Do strzeżenia interesów służby, naruszonych wykroczeniem dyscyplinarnem, ustanawia się prokuratora, którym jest jeden z delegatów Rady szkolnej okręgowej względnie krajowej.

Prokurator jest obowiązany współdziałać przy przeprowadzeniu postępowania dyscyplinarnego dla strzeżenia czci i godności stanu nauczycielskiego, oraz

ściślego wypełniania obowiązków zawodowych i w tym kierunku przez stawianie wniosków, lub inne wkroczenie w myśl ustawy karnej brać czynny udział w postępowaniu dyscyplinarnem.

Prokurator dyscyplinarny dla strzeżenia interesów powierzonych jego zastępstwu, musi być wysłuchany przed powzięciem każdej uchwały senatu.

§ 152.

Nauczyciele, wybrani do senatu, jak i inni członkowie, do senatu powołani, ustępują z tej czynności, gdy przeniosą się na posadę do innego okręgu, względnie innego rejonu szkolnego krajowego.

§ 153.

Nauczycielowi obwinionemu przysługuje prawo wykluczenia najwyżej 3 członków senatu, jeżeli może naprowadzić takie okoliczności, któreby ich bezstronność w wątpliwość podawały. W celu umożliwienia wykonania tego prawa mają być obwinionemu wraz z wezwaniem do ustnej rozprawy podane do wiadomości nazwiska członków senatu.

Żądanie wyłączenia musi być wniesione w przeciągu 3 dni po doręczeniu zawiadomienia na ręce przewodniczącego senatu. O wyłączeniu rozstrzyga także senat bez dopuszczenia dalszego środka prawnego.

§ 154.

Nauczyciel obwiniony ma prawo przybrać sobie w postępowaniu dyscyplinarnem obrońcę prawnego albo jednego z pośród nauczycieli czynnych lub emerytowanych, o ile ten na to się zgodzi. Obrońca jest uprawniony do naprowadzenia wszystkiego, co uważa za potrzebne do obrony obwinionego i zastosowania wszystkich środków obrony w myśl przepisów ustawy. Jest on obowiązany do zamilczenia wszystkich wiadomości, udzielonych mu w charakterze obrońcy. Senaty mogą zarządzić osobiste stawienie się obwinionego do roz-

prawy lub zostawić to jego woli, co w każdym wypadku w zawiadomieniu o terminie rozprawy wraz z podaniem członków senatu musi być wyraźnie naznaczone.

§ 155.

W razie wykazanego na konferencji grona przewinienia nauczyciela, zarząd szkoły zawiadamia o tem Radę szkolną okręgową, przedkładając protokół konferencyjny, a Rada na plenarnem posiedzeniu orzeka, czy przewinienie to winno podlegać postępowaniu dyscyplinarnemu. Przewinienia, spostrzeżone u nauczyciela przez inspektora szkolnego, po omówieniu ich z gronem na konferencji hospitacyjnej i dotyczącym nauczycielem, przedkłada inspektor szkolny wraz z protokołem konferencyjnym, obejmującym też obronę obwinionego, o ile się jej nie zrzekł, wprost od siebie na posiedzeniu Rady szkolnej okręgowej.

W razie uznania przewinienia za podpadające postępowaniu dyscyplinarnemu, porucza Rada szkolna okręgowa przeprowadzenie śledztwa wedle uznania senatowi powiatowemu lub krajowemu, które postąpią we własnym zakresie działania.

§ 156.

Doniesienia anonimowe nie mogą być przedmiotem urzędowego badania.

§ 157.

Uchwała na wdrożenie śledztwa dyscyplinarnego ma być doręczona obwinionemu nauczycielowi przez przełożonego tej władzy, przy której senat jest ustanowiony. Przeciw wdrożeniu śledztwa dyscyplinarnego nie jest dopuszczalny żaden środek prawny.

§ 158.

Przewodniczący senatu lub delegowany przezeń członek senatu jako komisarz śledczy, wzywa nauczyciela obwi-

nionego i bada wszystkie okoliczności i środki dowodowe, potrzebne do zupełnego wyjaśnienia sprawy, przy odpowiednim uwzględnieniu wniosków, stawianych przez obwinionego lub prokuratora dyscyplinarnego. Prokurator dyscyplinarny i obrońca mają być zawiadomieni o wyniku śledztwa co do wszystkich istotnie ważnych momentów. Jeżeli prokurator postawi w czasie śledztwa wnioski na rozszerzenie postępowania dyscyplinarnego na nowe punkta obwiniające, winien komisarz śledczy, jeżeli ma wątpliwości co do uwzględnienia tego wniosku, zażądać uchwały senatu. Do takiej uchwały mają analogiczne zastosowanie przepisy §§ 95. i 98.

§ 159.

Komisarz śledczy może, stosując odpowiednie przepisy postępowania karnego, przesłuchać świadków albo znawców bez zaprzysiężenia. Jeżeli świadkowie lub rzeczoznawcy wezwaniu komisarza śledczego nie są powołni, jeżeli bez ustawowej przyczyny nie chcą złożyć zeznań lub jeżeli mieszkają poza obrębem tego politycznego powiatu, w którego okręgu komisarz śledczy się znajduje, ten ostatni spowoduje ich przesłuchanie przez właściwą władzę polityczną lub policyjną. Władze polityczne i policyjne mają przytem postąpić wedle istniejących dla tych władz przepisów pod względem przesłuchania stron.

Przy przesłuchaniu świadków i rzeczoznawców postępować należy wedle przepisów postępowania karnego.

§ 160.

Nauczycielowi obwinionemu należy przedstawić wszystkie, przemawiające przeciw niemu okoliczności i środki dowodowe do ustnej albo pisemnej obrony. Zaprzeczenie współudziału postępowania nie wstrzymuje.

Po zakończeniu śledztwa przedkłada komisarz śledczy akta senatowi.

§ 161.

Senat postanawia na tajnym posiedzeniu, czy sprawa ma być przekazana do ustnej rozprawy lub postępowanie zastanowione. Jeżeli senat postanowi zastanowienie postępowania, natenczas ma odstąpić akta Radzie szkolnej okręgowej, względnie krajowej, W uchwale przekazującej sprawę do ustnej rozprawy, muszą być dokładnie podane punkta obwiniające. Uchwała ta musi także obejmować wnioski, potrzebne do przygotowania rozprawy.

§ 162.

Nauczyciel obwiniony ma być o zastanowienie postępowania przez przełożonego władzy, przy której komisya jest ustanowiona, z podaniem powodów zastanowienia pisemnie zawiadomiony. Zawiadomienie obwinionego o przekazaniu sprawy do ustnej rozprawy nastąpi równocześnie z zawezwaniem tegoż do rozprawy.

Przeciw przekazaniu sprawy do ustnej rozprawy nie jest dopuszczalny żaden środek prawny.

§ 163.

Dzień do ustnej rozprawy wyznacza przewodniczący senatu. Tenże wzywa obwinionego nauczyciela, tegoż obrońcę, którego obwiniony wczas musi podać, i członków senatu. O ile śledztwo nie miało miejsca, może obwiniony i prokurator w przeciągu dni 8 po doręczeniu uchwały, zarządzającej rozprawę ustną, stawiać wnioski dowodowe, co do których rozstrzyga senat bez dopuszczenia środka prawnego.

§ 164.

Rozprawa odbywa się tajnie, jednakowoż obwiniony może żądać dozwoleń przystępu trzem swoim zaufanym osobom zawodu nauczycielskiego. Podawanie treści rozprawy do wiadomości publicznej jest wzbronione, a dozwolone

jedynie za uchwałą senatu i zgodą obwinionego.

§ 165.

Rozprawa rozpoczyna się przedstawieniem stanu sprawy przez sprawozdawcę, wyznaczonego przez przewodniczącego senatu z pośród członków. Następnie zostanie przesłuchany obwiniony, po czym będzie wysłuchany prokurator dyscyplinarny ze swoim przedstawieniem i wnioskiem, a w końcu obwiniony, jako też jego obrońca z obroną. Ostatnie słowo przysługuje obwinionemu.

§ 166.

Jeżeli senat — na wniosek lub z urzędu — uzna za potrzebne przesłuchanie świadków przez komisarza śledczego, albo przez pewną władzę, albo dostarczenie innych środków dowodowych, niezbędnych do wyjaśnienia sprawy, natenczas ma poczynić potrzebne zarządzenia, a w razie potrzeby wyznaczyć dalszy ciąg rozprawy na inny dzień.

§ 167.

Senat ma w swem orzeczeniu uwzględnić tylko to, co było treścią rozprawy ustnej. Przy rozstrzygnięciu nie jest on krępowany żadnymi regułami dowodowymi, lecz ma orzekać na podstawie przekonania, nabranego przez wolne i sumienne zbadanie wszystkich przedstawionych środków dowodowych.

§ 168.

Nauczyciel obwiniony musi być orzeczeniem senatu albo od zarzuconego mu naruszenia obowiązków uwolniony, albo tegoż uznany winnym. W razie uznania winy, orzeczenie ma zawierać także postanowienia o dyscyplinarnej albo porządkowej karze, na jaką nauczyciel zostaje zasądzony.

§ 169.

Każde orzeczenie ma być doręczone władzy, przy której senat jest ustano-

wiony, do wykonania, o ile nie wniesiono zażalenia nieważności.

§ 170.

Orzeczenie dyscyplinarne senatu ma być przez władzę, przy której senat jest ustanowiony, pisemnie wygotowane i doręczone prokuratorowi dyscyplinarnemu, jakoteż nauczycielowi obwinionemu lub pozostałym po nim, uprawnionym do wniesienia odwołania, z podaniem powodów rozstrzygnięcia i pouczeniem o środkach prawnych.

§ 171.

Z ustnej rozprawy spisuje się protokół, który ma zawierać nazwiska obecnych i przedstawienie przebiegu rozprawy co do wszystkich, istotnie ważnych momentów, oraz co do narad i głosowania. Protokół ten ma być podpisany przez przewodniczącego i protokolanta.

§ 172.

Jeżeli nauczyciel umrze przed wydaniem wyroku pierwszej instancji, ma być postępowanie zastanowione.

§ 173.

Przeciw orzeczeniu senatu może być wniesione do instancji wyższej to jest do Ministerstwa wyznań i oświaty i do Trybunału administracyjnego odwołanie co do ustępów o winie i karze.

§ 174.

Do odwołania są uprawnieni:

a) nauczyciel obwiniony;

b) na wypadek, gdy tenże przed prawomocnością orzeczenia umarł, jego pozostali, dotknięci orzeczeniem w swem prawie do poborów zaopatrzenia;

c) prokurator dyscyplinarny.

§ 175.

Odwołanie należy wnieść w przeciągu dni 30 po otrzymaniu orzeczenia

senatu. Jeżeli nauczyciel obwiniony umrze w biegu czasu do odwołania, wówczas czasokres ten do odwołania dla uprawionych, po nim pozostałych, rozpoczyna się od dnia jego śmierci. Odwołanie ma skutek odraczający.

§ 176.

Jeżeli instancja odwoławcza uzna, że odwołanie wniesiono za późno, albo, że wniesione zostało przez osobę, której nie przysłużyło prawo odwołania, należy odwołanie bez żadnego dalszego postępowania odrzucić. Jeżeli uważa instancja odwoławcza uzupełnienie śledztwa za wskazane, należy je spowodować przez senat orzekający. Jeżeli istotne braki w postępowaniu wymagają powtórzenia tegoż w pierwszej instancji: w senacie powiatowym, ma instancja odwoławcza przy zniesieniu zaczepionego orzeczenia i zarządzeniu nowego postępowania przekazać sprawę senatowi powiatowemu napowrót do traktowania.

Co do orzeczeń instancji odwoławczej mają zastosowanie przepisy §§ 168, 169 i 170.

§ 177.

Po prawomocnem orzeczeniu dyscyplinarnem należy doręczyć jego wygotowanie wraz z powodami rozstrzygnięcia Radzie szkolnej okręgowej, względnie krajowej, która w danym razie ma spowodować wykonanie kary.

§ 178.

Jeżeli postępowanie zastanowiono, albo obwiniony został uwolniony, lub też skazano go jedynie na karę porządkową, może być postępowanie na niekorzyść obwinionego tylko wówczas wznowione, jeżeli w przeciągu lat trzech wyszły na jaw nowe szczegóły albo środki dowodowe, które są w stanie uzasadnić same albo w związku z pierwotnie podniesionymi dowodami przekroczenie nauczyciela obwinionego, albo zasądzenie nau-

czyciela skazanego tylko na karę porządkową — na karę dyscyplinarną.

§ 179.

Nauczyciel, prawomocnie na karę dyscyplinarną skazany albo jego pozostali, dotknięci orzeczeniem w swych poborach zaopatrzenia, mogą żądać wznowienia postępowania także po wykonaniu kary, jeżeli naprowadzą nowe szczegóły lub środki dowodowe, które są w stanie same albo w związku z pierwotnie podniesionymi dowodami uzasadnić uwolnienie, albo spowodować wymiar kary łagodniejszej. Taką prośbę należy wniesić do władzy, przy której ustanowiony jest senat, powołany do orzekania.

§ 180.

O wznowieniu postępowania rozstrzyga na tajnem posiedzeniu senat, który o sprawie w pierwszej instancji orzekał. Przeciw postanowieniu wznowienia postępowania w myśl § 178. i przeciw odmówieniu prośbie o wznowienie w myśl § 179. — nie jest dopuszczalny żaden środek prawny.

§ 181.

Przez postanowienie wznowienia postępowania zostaje pierwotne orzeczenie co do winy o tyle zniesione, o ile ono dotyczy tego czynu, co do którego wznowienie zostało postanowione; jeżeli zaś orzeczeniem tem została kara wymierzona, ma ono być także co do ustępu o karze zniesione. Przez wznowienie przechodzi sprawa z reguły w stan śledztwa.

§ 182.

Jeżeli nauczyciel, na którego korzyść zezwolono na wznowienie postępowania, zostanie ponownie uznany winnym, przy wymiarze kary należy mieć wzgląd na karę już odcierpianą. Senat, który uznał wznowienie postępowania na korzyść obwinionego nauczyciela za dopuszczalne, może za zgodą prokuratora orzec natychmiast zwolnienie od kary albo wymierzyć karę łagodniejszą.

§ 183.

Senat może zasuspendować w służbie będącego nauczyciela, przeciw któremu wdrożono dochodzenie karne lub dyscyplinarne, jeżeli to z bardzo ważnych względów służbowych, w szczególności dla strzeżenia godności i bezpieczeństwa urzędu okaże się bardzo wskazanem.

§ 184.

Jeżeli przeciw nauczycielowi zarządzone karno-sądowy areszt śledczy, ma przełożony jego władzy służbowej zawiadomić o tem w drodze służbowej właściwy senat.

Każdy przełożony jest uprawniony zarządzić tymczasowe wstrzymanie nauczyciela od urzędowania, jeżeli tenże popełnił czyn zbrodniczy, albo tego rodzaju ciężkie wykroczenie służbowe, które przez pozostawienie go w służbie choćby najkrótszy czas nadal mogłoby narazić powagę i dobro szkoły na niebezpieczeństwo.

O każdej tymczasowej suspenzyi należy zawiadomić bezzwłocznie w drodze służbowej — przy przedstawieniu stanu rzeczy — senat, celem zbadania sprawy.

§ 185.

Uchwałą senatu może być nauczyciel na czas trwania suspenzyi ograniczony w swych poborach do $\frac{2}{3}$ części.

§ 186.

Zasuspendowanie w służbie kończy się najpóźniej z prawomocnem zakończeniem postępowania dyscyplinarnego. Jeżeli przed owym czasem odpadną okoliczności, które spowodowały zasuspendowanie nauczyciela, ma senat powziąć uchwałę co do zniesienia suspenzyi.

§ 187.

Senat rozstrzyga o zawieszeniu lub zniesieniu suspenzyi bez poprzedniej roz-

prawy ustnej. Przeciw tymczasowej suspenzyi nie jest dopuszczalny żaden środek prawny.

Przeciw uchwale senatu, mocą której suspenzyę postanowiono, prośbie o zniesienie suspenzyi odmówiono, tymczasowe zawieszenie jej zatwierdzono, albo, gdy nauczyciel został w swych poborach ograniczony, może tenże wnieść w przeciągu dni 14 zażalenie do właściwej instancyi wyższej. Zażalenie nie pociąga za sobą skutków odłączalnych. Jeżeli senat, przeciw wnioskowi prokuratora, zasuspendowania w służbie nie postanowi albo postanowioną suspenzyę zniesie, wolno temuż w przeciągu 14 dni wnieść zażalenie.

§ 188.

Z końcem suspenzyi wstępuje nauczyciel znowu w prawo do poborów ustawowych. Jeżeli wdrożone przeciw nauczycielowi postępowanie dyscyplinarne skończy się jego uwolnieniem albo nałożeniem kary porządkowej, należy zwrócić mu dodatkowo zatrzymaną część poborów. W razie ostrzejszej kary dyscyplinarnej wypłata zatrzymanych poborów nie ma miejsca. Dodatkowa wypłata zatrzymanych poborów nie ma miejsca także w razie wydalenia ze służby w bezpośredniem następstwie wyroku kar nosądowego.

§ 189.

Sądy karne są obowiązane zawiadomić o wdrożeniu postępowania karnego i wniesieniu aktu oskarżenia przeciw nauczycielowi, jak i o zawieszeniu nad nim aresztu Radę szkolną okręgową, która zawiadomi o tem w drodze służbowej właściwy senat, celem mo-lem możliwego powzięcia uchwały. Również mają sądy karne zawiadomić Radę szkolną okręgową o ukończeniu postępowania karnego przy przesłaniu odnośnych aktów. Aż do ukończenia postępowania

karnego nie może być postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn wdronżone, ani dalej prowadzone.

§ 190.

Jeżeli przeciw nauczycielowi zapadł wyrok karno-sądowy, którego bezpośrednio następstwem w myśl istniejących ustaw jest utrata urzędu, należy wydalenie nauczyciela postanowić w drodze administracyjnej, bez dalszego postępowania.

§ 191.

Jeżeli zasądzenie karno-sądowe nie sprowadza w bezpośrednim swem następstwie utraty urzędu albo, gdy nauczyciel został uwolniony, ma naczelnik władzy służbowej przesać akta karno-sądowego postępowania w drodze służbowej właściwemu senatowi, celem dalszego postanowienia.

§ 192.

Każde postępowanie dyscyplinarne powinno być ukończone najdalej w przeciągu 6 miesięcy.

§ 193.

Jeżeli suspensya nauczyciela została postanowioną, albo w wiszącym postępowaniu dyscyplinarnem uchwała na wydalenie powziętą, należy wstrzymać się z awansowaniem nauczyciela do wyższej klasy rangi aż do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Jeżeli nauczyciel zostanie uwolniony albo skazany tylko na karę porządkową lub na karę nagany drugiego stopnia względnie na karę przeniesienia na posadę równorzędną, wówczas, jeżeli w tym czasie nabył prawa do czasowego awansu, należy to wykonać dodatkowo z prawem, działającym wstecz aż do dnia następnego po dniu, w którym ubiegł termin do awansu.

§ 194.

Kary porządkowe nie będą wpisywane do tabeli kwalifikacyjnej. Każda kara dyscyplinarna, orzeczona przeciw nauczycielowi, ma być po nastąpieniu prawomocności orzeczenia zapisana w tabeli kwalifikacyjnej. Jak długo trwa ten zapisek, ma być przy tem przechowany odpis odnośnego orzeczenia.

§ 195.

Po upływie lat 3, licząc od prawomocności orzeczenia, w żadnym jednak razie przed zupełnem odcierpieniem nałożonej kary dyscyplinarnej, ma być zapisek wymienionych kar z tabeli kwalifikacyjnej wykreślony, jeżeli nauczyciel od tego czasu prowadził się nienagannie.

§ 196.

W czasie trwania śledztwa może komisarz śledczy, o ile to uważa za zgodne z celem postępowania, zezwolić obwinionemu nauczycielowi na nieograniczony albo częściowy wgląd do aktów sprawy. Po doręczeniu uchwały wydalaającej nauczyciel obwiniony i jego obrońca ma prawo wglądać w akta sprawy z wyjątkiem protokołu i brać z nich odpisy. Podawanie bez zgody senatu i obwinionego do publicznej wiadomości treści aktów jest zabronione.

§ 197.

Wszystkie doręczenia są ważne i powodują bieg czasokresów, jeżeli zostały skutecznie osobiście obwinionemu, jego obrońcy, albo złożone innemu, wskazanemu przez niego pełnomocnikowi. Publiczne wezwanie do stawienia się jakoteż urzędowe ogłoszenie orzeczenia jest niedopuszczalne.

§ 198.

Oznaczone terminy są nieodraczalne, Pisemne podania mogą być wnoszone także w drodze telegraficznej. Spóźnione wniesienie zostanie odrzucone bez dalszego postępowania.

§ 199.

W razie zaniedbania terminu do zgłoszenia środka dowodowego może instancja odwoławcza przywrócić nauczycielowi termin do stanu pierwotnego, jeżeli zdoła wykazać, że niedotrzymanie terminu nastąpiło nie z jego winy, lecz uniemożliwiły to okoliczności nieuniknione.

Prośba o przywrócenie terminu do pierwotnego stanu musi być wniesiona w terminie 14 dniowym po ustaniu przeszkody przy równoczesnem podaniu środka dowodowego do przewodniczącego senatu, który rozstrzyga o sprawie w pierwszej instancji. Przewodniczący doręcza podanie takie prokuratorowi dyscyplinarnemu do oświadczenia się. Prośbę o przywrócenie terminu do pierwotnego stanu rozstrzyga ta instancja odwoławcza, która w razie zezwolenia na przywrócenie może orzekać natychmiast w głównej sprawie.

§ 200.

Należytości świadków i rzeczoznawców będą obliczane wedle przepisów postępowania karnego.

X.

Postanowienia ogólne.

§ 201.

Przepisy tej ustawy, dotyczące nauczycieli, odnoszą się zarówno bez zmian do nauczycielek.

Ls. 123/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić niniejszy projekt ustawy zmieniającej art. IV., V., VI. i VII. ustawy o Radzie szkolnej krajowej z dnia 15. lutego 1905. Nr. 39. Dz. u. kr.

Wnioskodawca:
Adam.

Zamorski, Sala, Jabłoński, Tomaka, Górkiewicz, Pilch, Wolanin, Głębiński, Wójcicki, Schmidt, Bednarski, Zaremba, Michalik, Riedl.

U s t a w a

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia art. IV., V., VI. i VII. ustawy o Radzie szkolnej krajowej z dnia 15. lutego 1905 Nr. 39 Dz. u. kr.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia art. IV., V., VI. i VII. ustawy o Radzie szkolnej krajowej z dnia 15. lutego 1905 Nr. 39 Dz. u. kr. opiewać mają, jak następuje:

Art. IV.

Rada szkolna krajowa składa się:

1. Z przewodniczącego, którym jest Namiestnik kraju albo Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, albo gdy ten funkcji swojej pełnić nie może, zastępca wyznaczony przez Namiestnika;

2. z referentów spraw szkolnych administracyjnych i ekonomicznych;

3. z inspektorów szkolnych krajowych;

4. z czterech delegatów Sejmu krajowego, którzy posiadać muszą bierne prawo wyborcze do Sejmu krajowego;

5. z trzech duchownych religii katolickiej, a mianowicie jednego obrządku łacińskiego, drugiego obrządku greckiego, trzeciego obrządku ormiańskiego, z jednego duchownego wyznania ewangelickiego i jednego reprezentanta wyznania izraelskiego;

6. z jedynastu zawodowych znawców szkolnictwa, z których trzech ma być powołanych z grona nauczycieli szkół wyższych, jeden z grona nauczycieli szkół

gimnazjalnych, jeden z grona nauczycieli szkół realnych, jeden ze szkół ludowych, jeden z seminarjów nauczycielskich, jeden ze szkół handlowych, jeden ze szkół przemysłowych, nadto dwóch znawców higieny szkolnej;

7. z czterech delegatów miast, z których dwóch wybiera Rada miasta Lwowa, dwóch Rada miasta Krakowa. Ci delegaci posiadać mają bierne prawo wyborcze do Rady gminnej.

Przed objęciem czynności mają członkowie Rady szkolnej krajowej złożyć w ręce jej przewodniczącego ślubowanie w miejsce przysięgi na wierność i posłuszeństwo cesarzowi, na zachowanie ustaw zasadniczych i wszystkich innych ustaw, na sumienne spełnianie obowiązków i na zachowanie tajemnicy urzędowej obrad.

Art. V.

Członków Rady szkolnej krajowej, wymienionych w art. IV. pod l. 5 mianuje cesarz na wniosek ministra wyznań i oświecenia, oparty na propozycji namiestnika. Co do wniosku w przedmiocie nominacji duchownych wyznania katolickiego i ewangelickiego, namiestnik porozumie się z Ordynaryatami metropolitalnymi względnie z krajową władzą zwierzchniczą wyznania ewangelickiego.

Członków Rady szkolnej krajowej wymienionych w art. IV. pod l. 6., wybierają po jednym senaty uniwersytetów lwowskiego i krakowskiego, grono profesorów lwowskiej szkoły politechnicznej, delegaci gron profesorów szkół gimnazjalnych, szkół realnych, seminarjów nauczycielskich, szkół handlowych, szkół przemysłowych.

Znawcę zawodowego ze szkół ludowych wybiera krajowa konferencja nauczycieli szkół ludowych.

Znawców higieny szkolnej wybierają po jednym wydziały lekarskie uniwersytetów lwowskiego i krakowskiego (niekoniecznie z grona swych członków).

Członkowie Rady, wymienieni w art. IV. pod l. 4, 5, 6, 7, urzędują przez lat

trzy, poczem mogą być ponownie wybrani względnie mianowani.

Członkom Rady, wymienionym w art. IV. pod l. 4—7, przyzna Sejm odpowiednie wynagrodzenie z funduszków krajowych.

Art. VI.

Rada szkolna krajowa na posiedzeniach pełnych i na posiedzeniach sekcji załatwia kolegialne sprawy, w których ma powziąć decyzję albo zdanie swoje i wnioski przedłożyć Ministerstwu wyznań i oświecenia.

Sekcyj, które w zakresie swego działania samoistnie załatwiają sprawy, jest cztery: pierwsza dla spraw szkół ludowych i seminarjów nauczycielskich, druga dla spraw szkół średnich, trzecia dla spraw szkół handlowych, czwarta dla spraw szkół przemysłowych.

Rozdział czynności pomiędzy posiedzenia pełne i sekcyjne określa regulamin wewnętrzny Rady szkolnej krajowej, zachowując przy tem zasadę, że sprawy natury ogólnej zastrzeżone być mają pełnej Radzie, ale i te przygotowane być winny przez obrady i wnioski właściwych sekcji.

Wszelkie nominacje nauczycieli tudzież wnioski w sprawie nominacji muszą być uchwalone na pełnych posiedzeniach Rady.

Referaty mogą być powierzone także członkom Rady, nie należącym do kategorii członków, wymienionych w art. IV. pod l. 2. i 3.

Art. VII.

Na posiedzeniach pełnych mają głos stanowczy wszyscy członkowie Rady, wymienieni w art. IV. pod l. 4—7, zaś z członków, wymienionych pod l. 2. i 3, tylko ośmiu, a to prócz członka, który o przedmiocie obrad referuje i krajowego inspektora szkolnego, do którego zakresu agend przedmiot obrad bezpośrednio należy, z reszty obecnych starsi rangą, względnie starsi służbą w tej samej randze.

Na posiedzeniach sekcyjnych mają głos stanowczy wszyscy członkowie Rady, wymienieni w art. IV. pod l. 4—7, wchodzący w skład danej sekcji, z członków zaś wymienionych pod l. 2. i 3. tylko czterech, a to prócz członka, który o przedmiocie obrad referuje i krajowego inspektora szkolnego, do którego zakresu agend przedmiot obrad bezpośrednio należy, z reszty obecnych starsi rangą względnie starsi służbą w tej samej randze.

Tak na posiedzeniach pełnych jak sekcyjnych liczba głosujących członków Rady szkolnej krajowej z pośród wymienionych w art. IV. pod l. 1—3 nie może być wyższą niż liczba członków z pośród wymienionych w art. IV. pod l. 4—7.

W skład każdej sekcji wchodzi reprezentanci spraw szkolnych, administracyjnych i ekonomicznych i krajowi inspektorowie szkolni, załatwiający sprawy, które do danej sekcji należą, z innych zaś członków ci, których Rada szkolna krajowa wyborem na pełnym posiedzeniu dokonanym, do danej sekcji przeznaczyła. Delegaci Sejmu krajowego wejść mają po jednym, znawcy szkolnictwa przynajmniej po dwóch do każdej sekcji.

Każdy członek Rady może głosować tylko w jednej sekcji. Wyjątek pod tym względem zachodzi tylko co do referentów administracyjnych i ekonomicznych, oraz inspektorów szkolnych krajowych o ile oni załatwiają sprawy dwóch sekcji. Jeżeli jednak przedmiotem obrad sekcji jest sprawa dotycząca nauki religii, ćwiczeń religijnych lub nauczycieli religii, to reprezentant wyznania i obywatelstwa, do którego dana sprawa się odnosi, chociażby nie był członkiem sekcji, ma prawo uczestniczenia w jej posiedzeniach i obradach nad sprawą z głosem stanowczym.

Rada szkolna krajowa może powołać do poszczególnych spraw znawców zawodowych, którzy obecni będą na po-

siedzeniach z głosem doradczym; na posiedzenia sekcji trzeciej i czwartej będzie ich zaś w liczbie trzech, również z głosem doradczym, powoływać stale.

Art. II.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświecenia i Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. 124/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył wnioski w sprawie założenia w mieście Lwowie krajowego zakładu dla nieuleczalnych oraz krajowego domu podzrętków.

Wnioskodawca :
Głabiński.

Maciuszek, Adam, Pilch, Riedl, Górkiwicz, Tomiaka, Neumann, Schmidt, Wójcicki, Jabłoński, Sala, Zaremba, Michalik, Skarbek.

L. 125/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wobec tego, że w czasie tegorocznego przesilenia kredytowego dotacya Kasy centralnej Kas pożyczkowych systemu Raiffeisena okazała się za szczupłą, tudzież ze względu na to, że subwencje na fundusz zakładowy tych kas zostały zmniejszone, Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przedstawił wnioski w sprawie odpowiedniego zwiększenia

dotacyi dla spółkowych Kas oszczędności systemu Raiffeisena. I.s. 128/1913.

Wnioskodawca:
Pilch.

Górkiewicz, Wolanin, Bednarski, Maciuszek, Zaremba, Tomaka, Wójcicki, Schmidt, Głabiński, Skarbek, Michalik, Zamorski, Sala, Jabłoński, Adam.

Ls. 126 1913.

We Lwowie dnia 5 grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm uchwała przyspieszyć zebranie pięciomilionowego funduszu rękodzielniczego i w tym celu poleca Wydziałowi krajowemu i komisji budżetowej podwyższyć roczną dotację na rzecz tego funduszu do kwoty 400.000 koron.

Wnioskodawca:
Głabiński.

Zamorski, Sala, Jabłoński, Tomaka, Adam, Górkiewicz, Pilch, Wolanin, Neumann, Riedl, Wójcicki, Schmidt, Bednarski, Zaremba, Michalik.

L.S. 127/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm uchwała przyjąć na rachunek funduszu krajowego część pożyczki hipotecznej zaciągniętej na budowę domu rękodzielniczego we Lwowie i poleca Wydziałowi krajowemu i komisji budżetowej wstawiać corocznie do budżetu kwotę potrzebną na umorzenie pożyczki do sumy 100.000 koron.

Wnioskodawca:
Głabiński.

Zamorski, Sala, Jabłoński, Tomaka, Wolanin, Adam, Schmidt, Pilch, Bednarski, Górkiewicz, Wójcicki, Zaremba, Skarbek, Michalik.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy, zmieniającej postanowienia § 18 statutu krajowego.

Wnioskodawca:
Głabiński.

Wolanin, Bednarski, Riedl, Sala, Wójcicki, Schmidt, Jabłoński, Zaremba, Michalik, Skarbek, Tomaka, Zamorski, Górkiewicz, Adam.

U s t a w a

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia § 18. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. pat. z 26. lutego 1861, Nr. 20 Dz. u. p.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Postanowienia § 18. statutu krajowego dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego ces. patentem z 26. lutego 1861, Na. 20. Dz. u. p., opiewać mają, jak następuje:

§ 18.

Jako sprawy krajowe uznaje się wszystkie przedmioty ustawodawstwa, które nie zostały ustawą zasadniczą państwa z 21. grudnia 1867, Nr. 141, Dz. u. p. wyraźnie zastrzeżone ustawodawstwu państwowemu, niemniej wszystkie przedmioty ustawodawstwa przekazane w myśl teje ustawy zasadniczej państwa ustawodawstwu krajowemu.

Art. II.

Ustawa niniejsza nie narusza w ni-

czem postanowień ustawy krajowej z dnia 23. kwietnia 1909. Dz. u. kr. Nr. 42.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 129/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, aby niedostateczną w naszym kraju ilość zakładów pocztowych i telegraficznych tudzież składnic pocztowych wydatnie pomnożył.

Wnioskodawca:
Ks. Wolanin

Wójcicki, Michalik, Głabiński, Pilch, Sala, Tomaka, Górkiewicz, Bednarski, Zaremba, Adam, Schmidt, Zamorski, Riedl, Jabłoński.

Ls. 130/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm wzywa Radę szkolną krajową, aby przedstawiła wnioski zmiany ustawy krajowej o seminariach nauczycielskich z dnia 12. czerwca 1907 Dz. u. kr. Nr. 101. na zasadzie zniesienia dwutypowości tych zakładów.

Wnioskodawca:
Zamorski.

Głabiński, Adam, Schmidt, Sala, Jabłoński, Bednarski, Górkiewicz, Pilch, Wójcicki, Michalik, Tomaka, Riedl, Zaremba, Maciuszek.

L. 131/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesji sejmowej przedłożył wnioski w sprawie przymusowego ubezpieczenia od ognia i utworzenia krajowego zakładu asekuracyjnego.

Wnioskodawca:
Zamorski.

Głabiński, Adam, Schmidt, Sala, Jabłoński, Bednarski, Górkiewicz, Pilch, Wójcicki, Michalik, Tomaka, Riedl, Zaremba, Maciuszek.

Ls. 132/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Zważywszy, że sprawa ubezpieczenia społecznego na starość i niezdolność do pracy w naszym kraju, mającym niedostateczną organizację opieki publicznej nad ubogimi i liczne rzesze robotnicze i rękodzielnicze ma szczególnie doniosłe znaczenie;

zważywszy, że z powodu trudności jednolitego przeprowadzenia tego ubezpieczenia w całym państwie będzie w ustawie państwowej na rzecz Galicji uczyniony wyjątek i urządzenie tegoż przy pomocy funduszków państwowych będzie Sejmowi przekazane :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na wypadek uchwalenia ubezpieczenia społecznego przez Radę państwa zajął się niezwłocznie opracowaniem materiałów i wniosków co do urządzenia tego ubezpieczenia w naszym kraju, przy uwzględnieniu naszych odrębnych stosunków i życzeń poszczególnych warstw interesowanych.

Wnioskodawca:
Głabiński.

Zamorski, Riedl, Wójcicki, Schmidt, Bednarski, Zaremba, Michalik, Sala, Pilch, Jabłoński, Tomaka, Górkiewicz, Adam, Maciuszek.

Ls. 133/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył budowę mostu na Wisłoku w gminie Trzebowiska pow. rzeszowskiego.

Wnioskodawca :
Tomaka.

Głąbiński, Wójcicki, Schmidt, Pilch, Wolanin, Zaremba, Jabłoński, Górkiewicz, Maciuszek, Michalik, Skarbek, Zamorski, Sala, Adam, Bednarski.

Ls. 134/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić, ażeby utworzono w gminie Tiapcze pow. dońskiego przystanek kolejowy między Bolechowem a Doliną.

Wnioskodawca :
Zaremba.

Riedl, Pilch, Michalik, Maciuszek, Wójcicki, Schmidt, Zamorski, Sala, Jabłoński, Skarbek, Tomaka, Wolanin, Górkiewicz, Adam.

Ls. 135/1913.

We Lwowie dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k

pośła Górkiewicza i towarzyszy w sprawie zabudowania potoków górskich Choczenka, Dąbrówka-Zawadka, Frydrychówka i Skawinka w powiecie Wadowickim.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że pomienione wyżej potoki górskie rok rocznie wyrządzają tamtejszej ludności ogromne szkody, niżej podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby jak najspieszniej przystąpił do zabudowania i uregulowania wymienionych potoków górskich.

Wnioskodawca :
Górkiewicz.

Zamorski, Riedl, Bednarski, Schmidt, Sala, Jabłoński, Skarbek, Wójcicki, Zaremba, Pilch, Michalik, Tomaka, Maciuszek, Głąbiński.

Ls. 136/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Wysoki Sejm raczy uchwalić

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby postanowioną już budowę mostu na rzece Rabbie w miejscowości Uście solne—Niedary w pow. bocheńskim bezzwłocznie rozpoczął.

Wnioskodawca
Pilch.

Wójcicki, Skarbek, Wolanin, Górkiewicz, Zaremba, Riedl, Tomaka, Maciuszek, Michalik, Zamorski, Bednarski, Schmidt, Sala, Jabłoński.

Ls. 137/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k.

Pośła Górkiewicza i towarzyszy w sprawie ukrajowienia dróg powiatowych I. kl. w powiecie wadowickim pod nazwą Wadowice-Osiek i Wadowice-Brzeźnica.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że powiat wadowicki jest jednym może z najobszerniejszych a najuboższych powiatów w kraju,

że ciężar utrzymania tak wielkiej ilości dróg ciąży zupełnie na najuboższej ludności powiatu, która w ostatnich latach tak bardzo zniszczoną została kłeskami elementarnymi,

że powiat zbudował już przeszło 100 klm. dróg, których utrzymanie wymaga wielkich funduszków,

że wszystkie fundusze drogowe przechodzą prawie wyłącznie na konserwację tych dróg, wskutek czego na budowanie nowych dróg niema żadnych funduszków i powiatowi grozi wprost w tej sprawie wielka ruina,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby bezzwłocznie przystąpił do przejęcia dróg Wadowice-Osiek, Wadowice-Brzeźnica na fundusz krajowy, przez co ułatwiłoby się powiatowi budowanie nowych dróg koniecznych dla ludności.

Wnioskodawca:
Górkiewicz.

Schmidt, Sala, Jabłoński, Adam, Bednarski, Wójcicki, Skarbek, Wolanin, Tomaka, Pilch, Maciuszek, Michalik, Zaremba, Zamorski.

Ls. 138 1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby uchwaloną na budowę szkół ludowych sumę pożyczkową w kwocie 10 milionów koron jak najszybciej zrealizował, a na razie przynajmniej zaliczkowo postarał się o budowę szkół w tych gminach, które już złożyły datki na nie przypadające.

Wnioskodawca:
Maciuszek.

Zamorski, Sala, Jabłoński, Tomaka, Pilch, Zaremba, Schmidt, Skarbek, Bednarski, Wolanin, Górkiewicz, Głabiński, Wójcicki, Michalik, Riedl.

Ls. 139/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek

pośla ks. Wolanina i towarzyszy w sprawie budowy mostu na Sanie.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że dla miasta Ulanowa i okolicy most na Sanie pod Ulanowem jest koniecznie potrzebny, bo przewóz promem tamuje całą komunikację, a setki fur, zatarasowawszy całą drogę, czekają na swoją kolej przewozu,

zważywszy, że kwestya budowy mostu, jest dla Ulanowa „być albo nie być”,

zważywszy, że gmina Ulanów deklaruje już na ten cel 25.000 K,

nżej podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby jak najrychlej przystąpił do budowy mostu na Sanie pod Ulanowem.

Wnioskodawca:
Ks. Wolanin.

Jabłoński, Riedl, Tomaka, Michalik, Adam, Zaremba, Schmidt, Zamorski, Sala, Maciuszek, Wójcicki, Głabiński, Bednarski, Pilch, Górkiewicz.

Ls. 140/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek

pośla ks. Wolanina i towarzyszy w sprawie obwałowania Sanu.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że obwałowanie Sanu od Wisły począwszy aż do granic powiatu Nisko rzeczywiście jest wielkiem dobrodziejstwem dla mieszkańców powiatu tarnobrzeskiego, bo wylewy są zupełnie wstrzymane,

zważywszy dalej, że tegoroczne wy-
lewy Sanu ogromnie zniszczyły pole po-
wiatu Nisko, bo niema zupełnie zabez-
pieczenia, niżej podpisani stawiają wnio-
sek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak naj-
rychlej przystąpił do budowy wałów
ochronnych rzeki Sanu przez cały powiat
Niski, aby w ten sposób zabezpieczyć
pola przed ustawicznymi zalewami.

Wnioskodawca :
Ks. Wolanin.

Tomaka, Zaremba, Adam, Schmidt, Za-
morski, Sala, Jabłoński, Riedl, Wójcicki,
Michalik, Głabiński, Bednarski, Pilch, Gór-
kiewicz, Maciuszek.

Ls. 141/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, aby w wio-
sennym rozkładzie jazdy kolei państw-
owych i lokalnych w wyższej niż dotąd
mierze uwzględnił zdrojowiska i uzdro-
wiska krajowe, przez urządzenie bezpo-
średnich połączeń z miastami stołecz-
nymi i wprowadzenie taryf sezonowych.

Wnioskodawca :
Głabiński.

Tomaka, Pilch, Riedl, Zamorski, Bednar-
ski, Wolanin, Schmidt, Wójcicki, Adam,
Jabłoński, Sala, Zaremba, Michalik, Ma-
ciuszek.

Ls. 142/913.

We Lwowie dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek

posła Józefa Maciuszka i towarzyszy
w sprawie zabudowania potoków gór-
skich w powiecie Nowo - Sandeckim,
a zwłaszcza rzeki Ososina.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że w powiecie Nowo-
Sandeckim potoki górskie Dunajec jak rów-

nie rzeka Ososina rok rocznie wyrządzają
tutejszej ludności ogromne szkody, niżej
podpisani stawiają wniosek :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Wzywa się c. k. Rząd, aby jak naj-
spieszniej przystąpił do zabudowania
i uregulowania potoków górskich i rzek
w powiecie Nowo-Sandeckim.

Wnioskodawca :
Maciuszek.

Górkiewicz, Riedl, Schmidt, Sala, Jabłoński,
Michalik, Zaremba, Zamorski, Wójcicki,
Tomaka, Pilch, Wolanin, Bednarski,
Adam.

LS. 143 1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu
ponowne podjęcie starań u c. k. Rządu
o oddanie dawnych królewskich, mia-
nowicie lasów i domen państwowych
oraz salin w Galicyi w zarząd kraju.

Wnioskodawca :
Głabiński.

Maciuszek, Zamorski, Riedl, Bednarski,
Wolanin, Tomaka, Schmidt, Wójcicki,
Skarbak, Jabłoński, Adam, Sala, Zarem-
ba, Michalik.

L. 144/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek.

Podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

Poleca się wybrać się mającej Ko-
misji szkolnej, by jaknajrychlej przedło-
żyła Sejmowi wnioski :

a) co do przyznania nauczycielstwu ludowemu dodatku drożyznianego za r. b.

b) co do regulacji płac nauczycielskich.

Wnioskodawca:

Leo.

Federowicz, Kleski, Schätzel, Maiss, Loe-
wenstein, Aschkenase, Lisiewicz, Rutow-
ski, Doliński, Maryewski, German, Jahl,
Srokowski, Bandrowski, Rittel, Sare.

Ls. 145./1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek.

Wysoki Sejmie!

Coraz to silniej występująca wśród szerokich kół kobiet dążność do zdobycia stanowiska zarobkowego objawiła się w naszym społeczeństwie w masowym uczęszczaniu do szkół średnich, seminariów nauczycielskich i w zajmowaniu posad biurowych. Szkoły średnie, a następnie studia uniwersyteckie dają jednak tylko nielicznym jednostkom możliwość egzystencji trwałej, wytwarzając całe szeregi kobiet, słusznie rozgoryczonych, bo posiadających wyższe egzaminów, bo posiadających wyższe egzaminów i szukających jakiegokolwiek zajęcia. Seminaria nauczycielskie żeńskie doprowadziły już do hyperprodukcji sił nauczycielskich żeńskich, tak, że dziś nieznaczna tylko część ich słuchaczek może liczyć na otrzymanie posady. Największa więc część kobiet pracuje w urzędach, towarzystwach finansowych i biurach prywatnych, gdzie przeważnie za marnym wynagrodzeniem spędza długie godziny i chcąc w swej biedzie dostać przecież jakieś zajęcie, deprecjonuje wogóle cenę pracy.

Zdrowym i korzystnym dla kraju trzeba więc nazwać ruch, który od lat kilku w kraju naszym powstał, ruch dążący do skierowania kobiet szukających zarobku do przemysłu i do gospodarstwa domowego miejskiego i wiejskiego.

Powstał już szereg szkół tego typu w kraju z inicjatywy Rad miejskich i osób prywatnych, w kilku miejscowościach powstaną one w roku przyszłym. Nie można się jednak dziwić, że główną trudnością w zakładaniu tak szkół gospodarstwa, jak i szkół przemysłowych żeńskich jest brak nauczycielek fachowo wykształconych, bez których o jakiegokolwiek dodatniej działalności tych zakładów nie może być mowy. Jest w pierwszym rzędzie obowiązkiem Wysokiego Sejmu poprzeć cały ten dla naszego społeczeństwa tak dodatni kierunek wykształcenia kobiet przez umożliwienie dostarczenia tym zakładom dobrych sił nauczycielskich i dlatego mam zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujący wniosek:

Uchwala się wstawić do budżetu krajowego na rok 1914 sumę 5.000 Koron na kształcenie sił nauczycielskich dla szkół przemysłowych żeńskich i szkół gospodarstwa domowego — do rozporządzenia e. k. Rady szkolnej krajowej.

Wysoki Sejm raczy wniosek ten odeśłać do komisji budżetowej.

Wnioskodawca:

Bandrowski.

Leo, Federowicz, Srokowski, Doliński, Wójcicki, Adam, Maryewski, Maiss, Rutowski, German, Sare, Schmidt, Tertil Witos.

L. 146/1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

Wniosek

posła ks. Wolanina i towarzyszy w sprawie ukrajowienia dróg Nisko-Przyszów Kameralny i Rudnik-Tarnogóra.

Wysoki Sejmie!

Zważywszy, że powiat Nisko budową dróg powiatowych materialnie jest wyczerpany, niżej podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby jak najrychlej ukrajowił drogi powiatowe Nisko-Przyszów Kameralny i Rudnik-Tarnogóra położone w powiecie Nisko.

Wnioskodawca:
Ks. Wolanin.

Zaremba, Schmidt, Zamorski, Sala, Jabłoński, Riedl, Tomaka, Wójcicki, Michalik, Głabiński, Bednarski, Pilch, Górkiewicz, Maciuszek, Adam.

Ls. 111|1913.

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913.

W n i o s e k n a g ł y.

Na dniu 28. października b. r. wybuchł groźny pożar w miasteczku Jordanowie, którego pastwą, padło 20 zabudowań mieszkalnych i gospodarczych wraz z zebranymi plonami i całym dobytkiem.

Przyczyną tak znacznego rozszerzenia się pożaru był brak wody, na który miejscowość ta stale cierpi.

Ponieważ pogorzelnicy, bez wyjątku wszyscy ubodzy, nie będąc ubezpieczeni, stracili całe swe mienie a nadto znajdują się bez dachu i potrzebują rychłej pomocy: podpisani wnoszą;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

- 1) Sejm uchwała pogorzelncom Jordanowa na doraźną pomoc 50.000 Koron.
- 2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w swoim zakresie działania udzielił odpowiedniej pomocy przy odbudowaniu spalonej części miasta oraz przyspieszył wszczętą już akcyę celem zaopatrzenia tej miejscowości w dostateczną ilość wody, co jest koniecznem nietylko ze względów ogniowych ale i sanitarnych.

Wnioskodawca:
Bednarki.

Schmidt, Wójcicki, Skarbek, ks. Wolanin, ks. Zaremba, Górkiewicz, Pilch, Tomaka, ks. Michalik, Jabłoński, Zamorski, Sala, Maciuszek, Adam.

Ls. 112/913.

W n i o s e k n a g ł y.

Ze względu na uznaną ogólnie przez wszystkie czynniki krajowe i państwowe konieczność sprawiedliwszej dotacyi dla nauczycielstwa ludowego, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm poleca komisji szkolnej, aby w porozumieniu z komisją budżetową przedłożyła w ciągu bieżącej sesyi wniosek celem uchwały regulacyi płac nauczycielstwa ludowego, w wysokości kwaterowego, niemniej emerytów i zaopatrzenia wdów i sierót, a to od 1. stycznia r. 1914.

II. Sejm uchwała na rok 1913 kwotę trzech milionów koron tytułem dodatku drożyznianego dla nauczycielstwa ludowego w kraju i mieście Lwowie i poleca komisji szkolnej, aby co do rozdziału tej kwoty niezwłocznie przedłożyła swe wnioski.

Wnioskodawca:
Głabiński.

Adam, ks. Wolanin, Górkiewicz, Wójcicki, Schmidt, Bednarski, Jabłoński, Sala, Zamorski, ks. Michalik, Tomaka, ks. Zaremba, Skarbek, Pilch.

Ls. 113/913.

W n i o s e k n a g ł y.

Ze względu na wielkie rozmiary tegorocznych klęsk elementarnych i konieczność zapewnienia zarobku dla ludności,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby niezwłocznie przystąpił tak we Lwowie i w Krakowie, jak w całym kraju do wykonania i przyspieszenia budowy gmachów szkolnych i innych gmachów państwowych, niemniej robót drogowych, kolejowych, kanalizacyjnych, regulacyjnych, melioracyjnych i innych;

Wzywa się c. k. Rząd, aby na cele robót powyższych wyznaczył z fundusów państwowych nadzwyczajną, wydatną sumę.

Wnioskodawca:
Wójcicki.

Schmidt, Bednarski, ks. Zaremba, ks. Michalik, Pilch, Jabłoński, Sala, Tomaka, ks. Wolanin, Górkiewicz, Maciuszek, Skarbek, Głabiński, Riedl, Neumann, Zamorski, Adam.

Ls. 114/913.

Wniosek nagły.

Z uwagi, że dotychczasowa ustawa, normująca krajowe opłaty szynkarские, z dnia 20. grudnia 1905 roku nie odpowiada ani słuszności ani nie daje preliminowanych dochodów krajowi, natomiast rujnuje całe szeregi osób, prowadzących przemysł gospodnio-szynkarский, ilość zaś wdrożonych egzekucji w kraju nie dozwala dalszej choćby najmniejszej zwłoki:

Wysoki Sejm uchwalić raczy nagłą potrzebę zmiany ustawy o poborze krajowych opłat szynkarских z 20. grudnia 1905 r. w duchu pobierania opłat przy zakupnie towaru lub innym sprawiedliwości odpowiadającym kierunku — nie zaś wedle dotąd wymierzonego kontyngentu, krzywdzącego niesłusznie bardzo licznych koncesyonowanych szynkarzy, zwłaszcza rolników, którzy temu przemysłowi się oddają — a nie dającego krajowi spodziewanych dochodów mimo bardzo licznych środków egzekucyjnych już zastosowanych i w obec ogromnych zaległości w opłatach zastosować się mających.

Wnioskodawca:
Schmidt.

ks. Wolanin, Górkiewicz, Pilch, Tomaka, Bednarski, Jabłoński, Zamorski, Riedl, Wójcicki, Maciuszek, ks. Michalik, ks. Zaremba, Głabiński, Sala, Skarbek, Adam.

Ls. 115/913.

Wniosek nagły

posła Skarbka i tow. w przedmiocie wyboru komisji budżetowej i bankowej.

Wysoki Sejmie!

Ze względu na konieczność jak najszybszego załatwienia budżetu krajowego i udzielenia Wydziałowi krajowemu upoważnienia do zaciągnięcia pożyczki krajowej i uregulowania płac nauczycieli ludowych stawiają niżej podpisani wniosek nagły:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wybiera się komisję budżetową, szkolną i bankową i poleca się tym komisjom, by w jak najkrótszym czasie przedłożyły odpowiednie wnioski.

Wnioskodawca:
Skarbek.

Głabiński, Tomaka, Górkiewicz, Pilch, Maciuszek, ks. Zaremba, Zamorski, Schmidt, ks. Wolanin, Wójcicki, Sala, Jabłoński, ks. Michalik, Bednarski, Adam.

Ls. 116/913.

Wniosek nagły

posła Skarbka i tow. w przedmiocie wyboru komisji zapomogowej.

Wysoki Sejmie!

Tegoroczne słyty i wylewy rzek wyrządziły szkody, idące w setki milionów. Ponieważ akcyja zapomogowa c. k. Rządu jest niewystarczającą, przeto konieczną jest rzeczą, by Wysoki Sejm zajął się obmyśleniem środków, mogących choć w części złagodzić straszne skutki tegorocznej klęski. Wobec tego stawiają niżej podpisani wniosek nagły.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wybiera się komisję zapomogową, złożoną z 25 członków, celem obmyślenia środków dla przyścia z pomocą ludności, dotkniętej klęską powodzi i nieurodzaju.

Poleca się komisji zapomogowej, by do dnia 14 przedłożyła Wysokiemu Sejmowi swoje wnioski.

Wnioskodawca :
Głąbiński.

Sala, Bednarski, Tomaka, ks. Wolanin, Jabłoński, Pilch, Adam, Maciuszek, ks. Zaremba, Skarbek, Górkiewicz, Wójcicki, Schmidt, Zamorski.

Ls. 117/913.

Wniosek nagły.

posła Witosa, Stapińskiego i tow. w sprawie regulacji płac nauczycielstwa ludowego.

Wysoki Sejmie!

Nauczycielstwo ludowe w całym kraju czeka z najwyższą niecierpliwością na wiadomość, czy Sejm krajowy zaraz załatwi sprawę regulacji jego niemożliwie niskich na obecne stosunki drożyzniane poborów. Z tego względu, aby usunąć zaraz wątpliwość i upewnić nauczycielstwo ludowe, że ustawa o regulacji poborów wejdzie pod obrady i uchwały Sejmu jako pierwszy punkt porządku dziennego po uchwaleniu reformy wyborczej,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przygotował projekt ustawy o uregulowaniu płac nauczycieli ludowych, a to na zasadzie czterech rang urzędników państwowych.

Zanim to nastąpi, poleca Sejm Wydziałowi krajowemu wypłacenie dodatku drożyznianego.

Wnioskodawcy :
Witos, Stapiński.

Serezyk, Bosak, Kędzior, Żardecki, Bojko, Siwula, Krężel, Riedl, Bardl, Łaskuda, Bernadzikowski, Łazarski, Maryewski.

Ls. 118/913.

Wniosek nagły

posła Witosa i tow. w sprawie akcji ratunkowej z powodu tegorocznych klęsk elementarnych.

Wysoki Sejmie!

Po zeszłorocznej klęsce ulewnych deszczów nawiedziła kraj nasz w r. 1913 nadzwyczajna katastrofa, niepamiętna od r. 1813. Ulewne deszcze, które trwały od końca kwietnia do połowy września i zniszczyły plony we wszystkich powiatach kraju, tudzież kilkakrotne wylewy rzek spowodowały ruinę rolników, która z ogólną depresją ekonomiczną dotknęła także mieszkańców miast. Wykazane przez Wydziały powiatowe (z wyjątkiem Zaleszczyk) szkody w plonach wynoszą olbrzymią sumę przeszło 293 milionów koron, szkody zaś w drogach gminnych 11,652.498 Koron. Pomoc dla ludności rolniczej okazuje się nieodzowną w następujących kierunkach :

1) pomoc doraźna na zakupno żywności dla ludności dotkniętej wylewami rzek i na naprawę zburzonych domów,
2) dostarczenie nasion pod zasiewy i paszy dla bydła;

3) pomoc na naprawę dróg, rekonstrukcję uszkodzonych budowli wodnych i odwodnienie gruntów celem umożliwienia wiosennej uprawy;

4) dostarczenie niskoprocentowego kredytu dla rolników, celem utrzymania ich przy posiadanych gospodarstwach.

Wprawdzie Rząd przyszedł już krajowi z pewną pomocą w powyższym kierunku, ale pomoc ta jest niedostateczną i nie odpowiada rozmiarom katastrofy. Potrzeba mianowicie wydatniejszych zapomóg na wyżywienie ludności i przezimowanie inwentarza, na zakupno nasion pod zasiewy jare, na naprawę dróg, robót regulacyjnych i melioracyjnych, a przede wszystkim taniego kre-

dytu dla ratowania gospodarstw. Zachodzi też nieodzowna potrzeba ustalenia licznych usuwisk, które się potworzyły w kraju, zdeformowały i zabagniły grunta, oraz uszkodziły budynki.

Komisyja parlamentarna Koła polskiego zażądała od Rządu takiej pomocy dla kraju, jakiej udzieliło państwo kilkunastu powiatom południowo-tyrolskim po powodzi w r. 1882, i przy tem żądaniu powinien także Wysoki Sejm obstawać.

Podpisani wnoszą :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

I. Sejm wzywa Rząd, ażeby wobec ogromu katastrofy, jaka kraj dotknęła w r. 1913. z powodu ulewnych deszczów i powodzi, przyszedł jak najrychlej krajowi z pomocą w kierunku wskazanym przez komisję parlamentarną Koła polskiego.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przedłożył Sejmowi wniosek w sprawie akcji zapomogowej dla rolników dotkniętych tegorocznymi klęskami elementarnymi.

Lwów, dnia 5. grudnia 1913.

Wnioskodawca:
Witos.

Kędzior, Olearski, Łazarski, Haempel, Tertil, Maryewski Siwula, Bardl, Bernardzikowski, Riedl, Stapiński, Krężel, Serczyk, Bojko, Rosak, Łaskuda. Schätzel.

Ls. 147/913.

Interpelacya

do Pana Komisarza rządowego z powodu bezpodstawnego spensyonowania nauczycielki ludowej.

W lecie b. r. została nauczycielka ludowa Bronisława Androtowiczowa, wdowa z trojgiem dzieci, pełniąca przez lat 34 wzorowo swe obowiązki, mająca liczne dekrety pochwalne, bez podania powodów i bez poprzedniego postępowania

dyscyplinarnego, bez uwiadomienia, na ostatniej swej posadzie w Tarnowicy leśnej ad Nadwórna nagle spensyonowaną i mimo wniesionego rekursu od pracy w szkole utuniętą. Rekurs, wniesiony do Rady szkolnej krajowej w dniu 8 sierpnia br. do l. 16.005, nie został dotychczas ministerstwu oświaty i wyznań wcale przedłożonym.

Ze względu na okoliczności powyższe, wymagające usprawiedliwienia, tudzież ze względu na osobistości bezstronne i wiarygodne, które zapewniają, iż w danym wypadku popełniono nadużycie z osobistej lub narodowej animozyny pochodzące zapytują podpisani :

Czy fakty powyższe są Panu Komisarzowi rządowemu znane?

Co zamierza Pan Komisarz rządowy zarządzić, aby krzywda wyrządzona biednej i zasłużonej nauczycielce została wynagrodzoną?

We Lwowie, dnia 5. grudnia 1913:

Interpelant:
Głąbiński.

Ks. Zaremba, Ks. Michalik, Maciuszek, Adam, Zamorski, Pilch, Bednarski, Tomaka, Górkiewicz, Ks. Wolanin, Schmidt, Skarbek, Wójcicki, Jabłoński, Sala, Riedl.

Marszałek oznajmia, że pierwsze czytanie odczytanych wniosków umieści na porządku dziennym jednego z najbliższych posiedzeń; interpelacye te odstąpi p. Komisarzowi rządowemu, zaś z wnioskami nagłymi postąpi regulaminowo.

Marszałek wzywa komisję skrutacyjną do zdania sprawy z wyniku skrutynium głosowania przy wyborze komisji dla reformy wyborczej.

P. Stadnicki (młodszy) imieniem komisji skrutacyjnej zdaje sprawę z wyniku skrutynium. Głosowało 123 posłów. Absolutna większość 62 głosów. Otrzymali po 123 głosów na członków pp. Badeni, Bojko, Cegielski, Czartoryski, Garapich, Głąbiński, Hupka, Kasznica, Kędzior, Krzeczunowicz, Korol, Leo, Lewi-

cki Kost, Loewenstein, Makuch, Neumann, Niezabitowski, Petruszewicz, Piniński, Rutowski, Skrzyński, Stadnicki (sen.), Starzyński Stanisław, Witos, Zamorski; na zastępców, również po 123 głosów, otrzymali pp.: Mars jako zastępca Badeniego, Biały jako zastępca Bojki, Singalewicz jako zastępca Cegielskiego, Stroński jako zastępca Czartoryskiego, Schnell jako zastępca Garapicha, Wójcicki jako zastępca Głabińskiego, Halban jako zastępca Hupki, Burzyński jako zastępca Kasznicy, Krężel jako zastępca Kędziora, Krzysztofowicz jako zastępca Krzczunowicza, Rożankowski jako zastępca Korola, Kleski jako zastępca Lea, Baczyński jako zastępca Lewickiego Kostia, Sare jako zastępca Loewensteina, Łahodyński jako zastępca Makucha, ks. Michalik jako zastępca Neumanna, Biesiadecki jako zastępca Niezabitowskiego, Horbaczewski jako zastępca Petruszewicza, Laskowski jako zastępca Pinińskiego, Maryewski jako zastępca Rutowskie-

go, St. Dąbski jako zastępca Skrzyńskiego, Cieński jako zastępca Stadnickiego (sen.), Milewski jako zastępca Starzyńskiego Stanisława, Żardecki jako zastępca Witosy, Zaremba jako zastępca Zamorskiego.

Marszałek stwierdza ten wynik wyborów, oznajmiając, że powyżsi posłowie wybrani zostali członkami względnie zastępcami członków komisji reformy wyborczej i wzywa ich do zebrania się po południu o godzinie 5-tej celem ukonstytuowania się komisji.

Marszałek oznajmia, że udzielił ośmiodniowego urlopu p. Sozańskiemu.

Marszałek zamyka posiedzenie oznajmiając, że o terminie zwołania, jakoteż o porządku dziennym następnego posiedzenia zawiadomi posłów pisemnie.

Koniec posiedzenia godzina 2 minut 10 po południu.

Marszałek krajowy ·

Adam Gołuchowski w. r.

Sekretarze:

Mieczysław Urbański w. r.

Stanisław Kasznica w. r.